БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 273 (16.356) | 23 ноябрь 1975 йил, якшанба | Баҳоси 2 тийин

ЮҚОРИ ҲОСИЛ

Пискент районидаги Тельман номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳаким Қодиров бошлиқ бригада далаларидан пахта ортган сўнгги тележкалар жўнаб кетди. Бу йил бригаданинг 120 гектар майдонининг ҳар гектаридан рекорд ҳосил — 53 центнер хирмон кўтарилди. Бу эса планда кўзда тутилганидан икки баравар кўпдир. Бригада пахтасининг тўқсон процентн машина бункерларидан тўкилди.

Ҳосилдан бўшаган далалар шудгор қилинмоқда.

ҚУРУВЧИЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ ВАЗИФАЛАРИ

Совет кишиларининг турмуш шароити тобора яхшиланиб бормоқда. Халқ моддий фаровонлигини тинмай юксалтириб бориш — партия ва ҳукуматимизнинг олий мақсади. КПСС XXIV съезди Директиваларида ҳам халқ моддий фаровонлигини ошириш манфаатлари йўлида амалга оширилиши лозим бўлган катта вазифалар белгилаб берилган. Бу шарафли вазифаларни адо этиш йўлида улкан муваффақиятлар қўлга киритилди. Азамат тўққизинчи беш йиллигимиз мобайнида халқ хўжалигининг кенг истеъмол буюмлари ишлаб чиқарадиган тармоқлари жадал суръатлар билан тараққий этди.

Кенг истеъмол буюмлари тайёрлаб берадиган саноат тармоқлари коллективларининг баланд руҳ билан меҳнат қилиши натижасида енгил саноатимиз аҳолининг кийим-кечакларга ва пойафзалларга бўлган талабини қондириши борасида дадил қадамлар ташланди. Шу йил охирига бориб мамлакатимизда аҳолини трикотаж буюмлар билан таъминлаш кўзда тутилган нормага яқинлашади. Чарм пойафзаллар ишлаб чиқариш эса мўлжаллаганидан анча ортди. Бу йил аҳоли жон бошига ишлаб чиқариладиган чарм пойафзаллар 3,6 жуфтни ташкил қилади. Республикамизда ҳозир биронта корхона йўқки, у аҳолининг кундалик эҳтиёжи учун маҳсулот тайёрлаб чиқармаётган бўлсин. Енгил, озиқ-овқат, гўшт-сут, маҳаллий саноат ва саноатнинг бошқа тармоқлари маҳсулот ишлаб чиқаришни жадал суръатлар билан кўпайтирмоқда, тайёрланаётган маҳсулотлар сифатини яхшилаб боришга муваффақ бўлмоқда.

Халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтиришда қурувчилар ва монтажчилар коллективларининг муносиб ҳиссаси бор. Республикамиз қурилиш ва монтаж ташкилотларининг ишчи ва мутахассислари халқ моддий фаровонлигини оширишга кўпроқ ҳисса қўшиш ишига барча куч ва имкониятларини сафарбар этиб, беш йилликнинг ўтган даври мобайнида қатор янги корхоналарни фойдаланишга топширдилар, ишлаб турган кўпгина завод, фабрика ҳамда комбинатларни реконструкция қилиб бердилар. Бухоро ип газлама комбинати, Гулистон тикувчилик фабрикаси, Бекобод металлургия заводида сирланган идишлар цехи, Самарқанд чинни буюмлар ва рўзғор холодильниклари заводи, Олмалиқ маиший химия буюмлари заводи каби янги корхоналар ишга туширилди. Қатор сут ва консерва, гўшт ҳамда нон, тўқимачилик, тикувчилик, трикотаж ва пойафзал корхоналарининг қувватлари оширилди, техникавий жиҳатдан қайта ускуналанди, кенгайтирилди. Шу йилнинг тўққиз ойида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан жун газламалар ишлаб чиқариш 25 процент, шойи газламалар тўқиб чиқариш 36 процент, трикотаж буюмлар тайёрлаш 11 процент, гўшт маҳсулотлари 12 ва сут ҳамда сут маҳсулотлари тайёрлаш 11 процент ортди.

Янги корхоналарни ишга тушириш ва мавжуд завод ҳамда комбинатлар қувватини ошириш натижасида якунловчи йилнинг ўтган ойларида саноатимиз плandan ташқари 9 минг квадрат метр гилам ва нодир палослар, қарийб 1 миллион жуфт пайпоқ, 590 минг дона трикотаж буюмлар, 4 миллион сўмлик тайёр кийим-кечаклар ишлаб чиқарди. Бундай юксалишга асосан икки йўл — мавжуд енгил, озиқ-овқат, мебель, маҳаллий саноат корхоналарини реконструкция қилиш ҳамда юксак унум билан ишлайдиган замонавий янги корхоналарни қуриб фойдаланишга топшириш йўли билан эришилмоқда.

Республикамиз бинокорлари коллективлари кенг истеъмол буюмлари тайёрлаб чиқарадиган корхоналар қувватини ошириш, шундай янги корхоналарни тез ва соз қуриб бериш соҳасида катта ишларни бажарганликлари шубҳасиз. Лекин, айрим қурилиш ва монтаж ташкилотлари ҳали ҳам ўз имкониятлари даражасида ишламаётирлар, халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқарадиган корхоналар қурилишини чўзиб юбормоқдалар, капитал маблағларнинг самарадорлигини оширишга тегишинча эътибор бермаётирлар. Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги республика Енгил саноат министрлиги объектларида шу йилнинг тўққиз ойида белгиланганидан 2 миллион сўмлик кам иш бажарди. «Главташкентстрой» ташкилотлари эса енгил саноат корхоналари қурилиши ўн ойлик программасини 91 процентгина адо этди. Денов ёғэкстракция заводида ҳар кеча-кундузда 40 тонна чигитни қайта ишлайдиган янги қувватлар сентябрь ойидаёқ фойдаланишга топширилиши керак эди. Бироқ графикка амал қилинмади. Ўн ойлик топшириқ атиги 47 процент бажарилди. Бунга Қурилиш министрлиги ва буюртмачи айбдордир. Шундай объектлар ҳам борки, ажратилган капитал маблағлар тўла ўзлаштирилмоқда-ю, лекин бу объектлар чала-чулпа қурилганидан ишга туширилмаяпти. Республика Қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли баъзи ташкилотлар кенг истеъмол буюмлари тайёрлаб чиқарадиган корхоналар қурилишида капитал маблағлардан самарали фойдаланмаётир.

Беш йиллик якунлари ҳисоб-китоб қилинишига оз фурсат қолмоқда. Бинокорлик ташкилотлари енгил, озиқ-овқат ва гўшт-сут саноати корхоналари қурилишидаги қолоқликнинг ўрнини тезда қоплашлари лозим. Қурилиш партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари ишдаги камчиликларнинг сабабларини чуқур таҳлил этиб, уларни зудлик билан бартараф қилиш тадбирларини кўришлари керак. Шуниси таажжубланарлики, Ўзбекистон ССР Қурилиш, Қишлоқ қурилиши министрликлари ва «Главташкентстрой» ўн ойлик қурилиш-монтаж ишлари топшириғини умуман ортиғи билан бажарганлари ҳолда, кенг истеъмол буюмлари тайёрлаб берадиган корхоналар қурилишига ажратилган маблағларни тўла ўзлаштирмадилар. Бу — енгил, озиқ-овқат, маҳаллий саноат объектлари қурилишига эътибор сусайтириб юборилганлигининг оқибати эмасмикан?

Ҳар бир коллективнинг ўз қийинчиликлари бор. Бироқ юзага келган мураккаб вазиятни ишнинг кўзини билиб ҳал қилиш, йўл қўйилган камчиликларни вақтида бартараф этиш чораларини кўриш зарур. «Вужудга келаётган вазифаларни омилкорлик билан ҳал этиш, — деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев Москвадаги Бауман сайлов округида сўзлаган нутқида, — бизга қўшимча бой имкониятлар берадики, шу имкониятлардан халқимиз фаровонлиги ва бахт-саодати йўлида фойдаланса бўлади». Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқарадиган корхоналар қурилишини тезлаштириш чораларини кўришлари, бу ишдаги ҳар қандай сусткашликка, ўзибўларчиликка хотима беришлари талаб қилинади. Бу, ҳаёт тақозоси; қурилиш ва монтаж ташкилотларининг жонажон иши, долзарб вазифаси. Токи, халқ хўжалигининг барча тармоқларидаги сингари бинокорлик ташкилотларида ҳам социалистик мажбуриятларнинг шараф билан бажарилишини таъминлаб, партия XXV съездини меҳнатда катта зафарлар билан кутиб олишга эришайлик.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

- Пахтазор — жасорат майдони
- Якунловчи йилда зарбдор меҳнат
- Юксак марралар эгалланмоқда

Серқуёш республикамизда яшовчи ҳар бир киши сувнинг, ернинг, пахтанинг ва бошқа экинларнинг қадрини жуда яхши билишади. Шу боисдан ҳам ҳамма жойда кураш қизгин боради. «Эскиангарканалстрой» трестининг экскаваторчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Виктор Дмитриевич Новоселов ҳам шу катта жабҳада фаол иштирок этмоқда. У Қарши чўлларига сув келтиришда кўплар қатори жонбозлик кўрсатмоқда. Суратда: моҳир экскаваторчи В. Д. Новоселов ва Қашқадарё механизациялашган кўчма колоннасининг бошлиғи Т. П. Хидиров. Улар янги ерларга сув келтириш режаларини ўртоқлашмоқдалар.

А. Усмонов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ГУРЛАНЛИКЛАР ҒАЛАБАСИ

КПСС XXV съезди шарафига ўтказилаётган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган Гурлан райони пахтакорлари об-ҳаво қийинчиликларини мардонавор енгиб, ўз зиммаларига олган юксак мажбуриятларини шараф билан уддаладилар. Она-Ватан хирмонига 68 минг тонна «оқ олтин» тўкилди. Ҳосилдорлик гектар бошига 39 центнерга етди. 25 минг тонна пахта «зангори кема»лар бункеридан тўкилди.

Район пахтакорлари бор имкониятларини ишга солиб, давлатга яна 2 минг тонна дурдона сотиб, Гурлан хирмонини 70 минг тоннага етказишга аҳд қилдилар. Бу гурланликларнинг партия XXV съездига муносиб туҳфаси бўлади.

Гурлан райони пахтакорлари пешана тери эвазига етиштирилган дурдонанинг сўнгги мисқолигача нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олиш билан бирга келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин яратмоқдалар.

МАДАДКОР БЎЛИНГ!

Ҳамид ҒУЛОМ

Азиз юртдошларим, сизга бу сўзим,
Сиз менинг қувончдан чақнаган кўзим,
Сиз бахтим кўкида толе юлдузим,
Далага чорлайди долзарб кеч кузим:
Меҳнат жабҳасида сиз ҳам бор бўлинг,
Халқингизга доим мададкор бўлинг!

Шундай келар эқан гоҳо фасллар,
Довуллар қутуриб, босаркан селлар,
Ёзда сувлар камчил—қақрар ҳосиллар...
Сўзим сизга, мардлар, доно, фозиллар.
Шу долзарб кунларда сиз илғор бўлинг,
Халқингизга доим мададкор бўлинг!

Бир кунги теримни чамалаб кўрсак:
Ўн минг тонна олтин!.. Яйрайди кўкрак!
Ҳали далаларда беҳисоб кўсак,
Хирмонимиз бўлсин тобора юксак,
Шарафли авлодим, фидокор бўлинг,
Халқингизга доим мададкор бўлинг!

Мен устоз Ҳамзани эслайдим бу тонг,
Ҳар сўзи чақириқ, ҳар бир шеъри бонг,
Буюк замонага чунон ҳамоҳанг
Ана жанговарлик, ана юрак, онг!
Унинг нафасига сиз ҳам ёр бўлинг,
Халқингизга доим мададкор бўлинг!

Аҳдимиз собитдир замон, замондан!
Юракни тозаланг шубҳа, гумондан!
Севганлар чўчимас намдан, тумандан.
Ахир, гул тергансиз кўклам чамандан!
Муҳаббат мангудир.
вафодор бўлинг,
Халқингизга доим мададкор бўлинг!

Яна бир неча тонг, бир неча оқшом
Пахтазор гурунги этади давом,
Ғайрат дулдулига минганлар, салом!
Яхшига кифоя биргина калом:
Эзгу ғалабага сабабкор бўлинг,
Халқингизга доим мададкор бўлинг!

22 ноябрь 1975 йил.

ИПАК ПАХТА ИСТИҚБОЛИ

Ингичка толали пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг ўзига хос агротехникаси бор. Буни яхши билмай туриб, ҳосилдорликни ошириб бўлмайди, албатта. Деҳқонларимиз сўнгги йилларда мўл-кўл ипак пахта етиштиришнинг сир-асрорларини пухта ўрганиб олдилар. Ҳар йилги тажрибалар шуни кўрсатмоқдаки, чигитни суғорилган ерларга, тупроқнинг ўз намига экиб, уни барвақт ва бир текис ундириб олиш мумкин. Бу эса ўсимлик вегетациясининг дастлабки кунлариданоқ мўл ҳосилга замин яратади. Биз бу йил ҳам 2400 гектар майдонда чигитни суғорилган ерларга, тупроқнинг ўз намига экиб яхши натижаларга эришдик, ғўзалар қийғос ва текис униб чиқди. Айниқса бу йилги сув танқислиги жиддий сезилган дамларда ғўзаларимиз чанқамади, шона ва гул тўкмади, кўсаклар тўқ бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати хўжалигимиз меҳнаткашларини йил бошидаёқ янги марраларга руҳлантириб юборган эди. Биз беш йилликнинг якунловчи йили план ва топшириқларини муддатидан илгари бажариш, эл-юрт олдидаги ваъдамизнинг уддасидан чиқиш учун барча ишларимизни ана шу тарихий ҳужжат асосида ташкил этдик. Экин-тикин бошланган кунданоқ бу йилги масъулиятни қалбдан ҳис этиб, ғўза парваришини юксак агротехника талаблари асосида ўтказдик.

Амалга оширилган агротехника тадбирлари ўз самарасини берди. Пахта йиғим-терим мавсумини ўз вақтида ва уюшқоқлик билан бошладик. Натижада районда биринчи бўлиб ғалаба рапортига имзо чекишга муяссар бўлдик. Октябрь ойининг ўртасидаёқ давлат омборларига 8500 тонна пахта тўкиб, ҳар гектар ердан 35 центнердан ипак пахта хирмони кўтардик. План бажарилгандан бери бир ойга яқин вақт ичида ҳар гектар майдондан яна 5 центнердан ҳосил териб топшириб, шу кунгача гектар бошига 40 центнердан «оқ олтин» сотдик. Энг қувончли томони шундаки, якунловчи йилда тайёрланган бу ҳосилнинг ҳаммасини саноат учун қимматбаҳо хом ашё — ингичка толали пахта ташкил этди. Муртазо Жавлиев, Амир Остонов, Нормўмин Маматқулов, Хўшбоқ Хўжақулов, Қурбон Абсаевлар бошлиқ бригадалар аъзолари биринчи теримдаёқ 35 центнерлик маррани эгаллашган эди. Улар ҳозиргача 45-50 центнердан хирмон кўтаришиб, ипак пахта усталари деган номни шараф билан оқлашмоқда.

Яна бир қувончли нарса шу бўлдики, биз олдинги йиллари ингичка толали пахтани фақат қўлда териб олардик. Бу йил эса машина теримига жиддий эътибор бердик: 27 та терим агрегати ёрдамида 1200 тоннадан ортиқ ипак пахта териб олинди. Сафархол Маматқулова, область Советининг депутати Ҳилол Ҳимматова, Турди Саидов, Хўжақул Бердимуродов, Абсалом Лақаевлар ўз агрегатлари бункеридан 100 тоннадан ошириб ингичка толали пахта тўкишди.

Колхоз правлениеси ва партия комитети меҳнат унумдорлигини ошириш мақсадида ўзаро социалистик мусобақага алоҳида аҳамият берди. Бригадалараро иккита, участкалараро битта кўчма Қизил байроқ ташкил этилди. Мусобақа якунлари ҳар 10 кунда кўриб борилди. Ғолиблар 300 сўмгача пул ва қимматбаҳо буюмлар билан рағбатлантириб турилди. Механизаторлар ўртасида эса 7 та вимпел ташкил этилди. Мусобақа ҳар 5 кунда якунланиб, ғолибларга 25-30 сўмдан пул мукофоти далада бериб борилди.

Натижа қувончли бўлди, албатта. Графикдаги 3300 ўрнига 3500 киши теримга жалб этилди. Кунига йиллик планнинг 3,5-4 проценти миқдорида пахта тайёрлашга эришилди. Кўпминг килограммчилар ўртасидаги мусобақа авж олдирилди. У. Бўронова, Х. Холбекова, Қ. Худойқулова, Т. Давлатова сингари чеварлар ҳозиргача 8-10 тоннадан пахта теришга муваффақ бўлишди.

Хўжалигимиз пахта усталарининг бугунги эришган ютуқларида колхозимиз территориясидаги 5 та мактаб коллективи қўшган ҳисса ҳам катта бўлди. Жданов номли, Чкалов номли, Горький номли, Беруний номли, Айниў номли мактаблар ўқувчилари кунига 100-110 тоннадан «оқ олтин» теришиб, хирмонимизга барака киритиб туришди.

Пахтакорларимиз келгуси йилга ҳозирлик кўриш билан бирга йиғим-теримни қизғин давом эттиришмоқда. Ҳали далада ҳосил бор. Биз теримни сусайтирмай, ҳосилдорликни 45 центнерга етказиб, жами 11 минг тонналик хирмон бунёд этамиз. Бу коллективимизнинг КПСС XXV съездига муносиб совғаси бўлади.

Ж. ХЎЖАНОВ,
Жарқўрғон районидаги «Москва» колхозининг бош агрономи.

ҲОСИЛ ЕРДА ҚОЛМАЙДИ

Улкан тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида хўжалигимиз пахтакорлари баракали меҳнат қилдилар. Об-ҳавонинг ниҳоятда ноқулай келиши ва сув танқислигига қарамай ишнинг кўзини билиб, мўл ҳосил етиштириш йўлида талай тадбирлар амалга оширилди. Барча майдонларга сув фақат шарбат усулида оқизилди. Хўжаликка ажратилган сувдан оқилона, ниҳоятда тежаб-тергаб фойдаланиш чоралари кўрилди. Қишлоқ хўжалик техникаси ва механизмлар далаларда юксак унум билан ишлатилди.

Натижада пайкалларда мўл пахта ҳосили етиштиришга эришилди. Пахта теримини ҳам уюшқоқлик билан бошладик. Мавжуд 1400 гектар пахта майдонининг минг гектари машина терими учун ажратилди. Эрта баҳорда минг гектар майдонга ингичка толали пахтанинг чигитидан экқан эдик. Бу участкалардаги ғўзалар ҳам серҳосил ва бўлиқ бўлиб ривожланди.

Машина терими учун ажратилган майдонларда 25 та тўрт қаторли «Ўзбекистон» маркали терим машинаси ишлатилди. Ҳозиргача ҳар бир терим агрегати билан ўртача 120 тоннадан пахта териб, хирмонга тўкилди. Муҳаббат Ғуломова, Қобил Собиров, Авлиёқул Чўлиев, Мирзо Ризаев, Ражаббой Раҳимов, Тоҳир Давронов каби моҳир механик-ҳайдовчиларнинг ҳар бири 200-230 тоннадан пахта териб бериб, совхозимиз пахта хирмонининг юксалишига катта ҳисса қўшдилар. Машина теримининг ўзидан 300 минг сўмга яқин маблағ иқтисод қилиб қолдик.

Йиллик пахта сотиш халқ хўжалиги планини октябрь ойининг биринчи кунларидаёқ ошириб бажаришга муваффақ бўлган эдик. Ҳозиргача ҳар гектар ердан 38 центнердан ҳосил йиғиб-териб олдик. Мирзо Ҳамроев раҳбарлик қилаётган 1-бўлим пахтакорлари эса 600 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» териб олиб, қабул пунктига жўнатдилар. Ўз зиммаларига олган юксак мажбуриятларини биринчилар қатори уддалаган Гадой Бобоев, Норбек Шарипов, Мадат Авлиёқулов, Рўзибой Соҳибов, Равшан Худойбердиев, Темир Ашуров ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадаларнинг пахтакорлари ҳам ҳосилдорликни гектар бошига 40—45 центнерга етказдилар.

Шу кунгача плandan ташқари 1800 тоннага яқин пахта сотдик. Плandan ташқари пахта етказиб берганлигимиз эвазига салкам 500 минг сўм фойда олишни мўлжаллаб турибмиз.

Ҳали далаларимизда анчагина ҳосил бор. Шунинг учун ҳам пахта теримини бир зум ҳам сусайтирганимиз йўқ. Хўжалигимиздаги барча ишга лаёқатли кишилар пахта йиғим-теримидан четда турмаётирлар. Улар республикамизнинг «оқ олтин» хирмони 5 миллион 200 минг тоннага етгунга қадар теримни давом эттириш, далаларда етиштирилган дурдонамизнинг сўнгги граммларигача йиғиб-териб олиб қабул пунктларига топшириш аҳди билан меҳнат қилмоқтилар.

Барча кўсак териш ва чувиш агрегатлари, подборщиклар бетиним ишлатилаётир. Бу механизмларнинг икки сменада ишлатилиши учун барча шароитлар муҳайё этилмоқда. Механизаторларнинг меҳнати юксак қадрланяпти. Шу кунларда пахта пайкаллари тозаланмоқда.

Ҳозир мавжуд ҳайдов тракторларини тахт қилиб қўйдик. Пайкаллар ҳосилдан тозаланиши билан пешма-пеш шудгорлашни бошлаб юборамиз. Шудгорлаш олдидан гектарига 200 килограммдан суперфосфат сепиб чиқамиз. Барча майдонларни 10 кун ичида сифатли шудгордан чиқариш учун бизда барча имкониятлар бор. Шу билан келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин ҳозирлаймиз.

А. ҚУРБОНОВ,
Нишон районидаги «Пахтакор» совхозининг директори.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 22 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машинада: бир кунда	Шу жумладан машинада: мавсум бошидан
ҚҚ АССР	0,25	115,74	0,12	101,58
ТОШКЕНТ	0,05	115,18	0,01	112,10
СИРДАРЁ	0,15	115,00	0,01	112,55
АНДИЖОН	0,08	111,48	—	92,48
ХОРАЗМ	0,21	108,33	0,05	71,58
СУРХОНДАРЁ	0,19	107,90	0,16	101,55
ФАРҒОНА	0,19	106,99	0,04	87,06
НАМАНГАН	0,15	104,55	0,01	86,01
САМАРҚАНД	0,11	100,21	0,02	65,05
Жиззах	0,24	98,03	—	75,91
Қашқадарё	0,26	95,76	0,12	71,79
Бухоро	0,29	79,30	0,29	23,47
Республика бўйича:	0,18	104,47	0,06	83,83
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
НАМАНГАН	0,32	174,15		
БУХОРО	1,73	119,70		
СУРХОНДАРЁ	0,43	109,60		
Қашқадарё	0,37	96,79		
Республика бўйича:	0,48	108,97		

ЧОРВАЧИЛИК КОМПЛЕКСЛАРИ УЧУН

Ўзбекистон колхоз ва совхозларининг фермаларида боқилаётган сигирларнинг зотини яхшилаш учун чет мамлакатлардан наслдор молларнинг катта туркумлари келтирила бошланди. Тошкент областида қурилган чорвачилик комплекслари учун ГДРдан бу йил олачипор зот сигирларнинг дастлабки подаси келтирилди. Фермалардаги молларни кўпайтириш учун икки минг бош наслдор бузоқ ва минг бош сермаҳсул сигир келтирилади.

ГДРдан келтирилган 200 бош бузоқ ҳозирдаёқ Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг фермаларига жойлаштирилди. Ана шу зот сигирлар таркибида ёғи кўп бўлган ва ғоят мазали сут беради.

(ЎзТАГ).

ЯНГИ СУШИЛКА

Боғлар ва токзорлар учун машиналар бўйича Ўрта Осиё махсус конструкторлик бюросининг мутахассислари яратган янги сушилка қурилмасини синаб кўриш ниҳоясига етказилди. Агрегат бир суткада беш тонна хом ашёни қурита олади. Бу эса мавжуд қурилмаларнинг иш унумидан анча кўпдир. Лекин энг муҳими шуки, қуритилган меваларнинг сифати яхшиланди. Янги агрегатни осонлик билан кўчириб юриш мумкин.

МАМЛАКАТ БЎЙЛАБ САФАРДА

ЛЕНИНГРАД, 22 ноябрь. (ТАСС). Италия Республикасининг президенти Ж. Леоне ва унинг ҳамроҳлари бугун Ленинград билан танишишни давом эттирдилар. Олий мартабали меҳмон шаҳарнинг мард ҳимоячилари хотирасини эъзозлаб, Пискарев ёдгорлик қабристонидаги Она-Ватан монументи ёнига гулчамбар қўйди. Мангу олов ёнида Ленинград гарнизони қўшинларининг фахрий қоровули саф тортиб турди. Италия Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат гимнлари янгради.

Ж. Леоне «Аврора» крейсерида бўлди. Сўнгра у янги қурилиш районларини кўздан кечирди, Ленинграддаги 318-мактабда итальян тили дарсида иштирок этди.

Ж. Леоне шу куниёқ Ленинграддан Тбилисига жўнаб кетди.

ҚИШЛОҚ КООПЕРАТОРЛАРИНИНГ МЕҲМОНЛАРИ

Осиё Африка, Латин Америкасидаги ривожланаётган мамлакатлар кооператив ҳаракати раҳбарлари халқаро семинарининг қатнашчилари Ўзбекистонда тўрт кун меҳмон бўлиб турдилар.

Чет эллик кооператорлар республикадаги матлубот жамиятларининг иш тажрибасини ўргандилар. Улар «Ўзбекбирлашув» фаолияти билан танишдилар, Орджоникидзе, Юқори Чирчиқ ва Калинин районларидаги савдо ва умумий овқатланиш корхоналарини, савдо базалари ва қишлоқ хўжалик хом ашёсини тайёрлаш идораларини бориб кўрдилар. Меҳмонлар Самарқандга бориб, бу ерда матлубот жамиятларининг ходимлари билан учрашдилар, кооператив савдоси институти ва техникумида бўлдилар. (ЎзТАГ).

Ватанига бораётиб

Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ле Зуан 22 ноябрда ватанига бораётиб, бир оз вақт Тошкентда бўлди.

Вьетнам Демократик Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида олий меҳмонни ва унга ҳамроҳ бўлган кишиларни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари Н. Р. Қурбонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат А. А. Хўжаев, республиканинг бошқа раҳбар ходимлари кутиб олдилар.

(ЎзТАГ).

Сирдарё ГРЭСи қурилишида

ЁРҚИН ЁҒДУЛАР

✦ Партиямиз шонли XXV съезди шарафига меҳнат вахтаси

✦ Тўртинчи энергоблок муддатидан олдин ишга туширилади

✦ Монтажчилар суръатни оширмоқдалар

✦ Ветеран қурувчиларнинг шахсий намунаси

Республикамиз энергетикасининг алп нурхоналаридан ҳисобланган Сирдарё ГРЭСининг бунёдкорлари айни кунларда шонли партиямизнинг навбатдаги XXV съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар. Нурхонанинг азамат қурувчилари кун сайин, соат сайин қурилиш ва монтаж ишлари суръатларини оширгандан ошириб бормоқдалар. Гигант объектнинг ҳамма участкаларида шу кунларда қизғин меҳнат манзараси фидокорлик, шижоаткорлик билан яна ҳам безанган. Бу ерда станциянинг тўртинчи энергия блокини монтаж қилиш ишларида, энергия тақсимловчи очиқ қурилма учун майдончалар тайёрлашда, турбоагрегат роторларини созлашда, вентиляция системасини монтаж қилиш ишларини поёнига етказишда ҳамма-ҳамма ишларда монтажчиларнинг фидокорликлари акс этиб турибди.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани бўйича КПСС XXIV съезди Директиваларида қадимий Мирзачўл бағрида Ўрта Осиёда энг йирик нурхона — Сирдарё ГРЭСини бунёд этиш алоҳида қайд этилган эди. Улкан режаларга мувофиқ келажакда унинг қуввати 4 миллион 800 минг киловаттга етказилади. Электр станция мамлакатда энг арзон ёқилғи — Бухоро гази билан ишлайди.

Нурхонада ҳар бири 300 минг киловатт энергия ишлаб чиқарадиган учта энергоблок муддатидан анча илгари ишга туширилган эди. Ҳозирги кунда бу энергоблоклар 9 миллиард киловатт соатдан кўпроқ электр қуввати ишлаб чиқарди. У ҳозирданоқ Ўрта Осиё ягона энергия системасида салмоқли ўрин тутмоқда.

Ҳозир қурувчилар ва монтажчилар ГРЭСнинг тўртинчи энергоблокини муддатидан илгари ишга тушириш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Улар жонажон партиямизнинг навбатдаги XXV съезди шарафига ўз устларига юксак мажбурият олиб, тўртинчи энергоблокни ҳам шу йилнинг ўзида фойдаланишга топширишга ҳаракат қилмоқдалар.

Сирдарё нурчилари тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида эришажак ғалабаларини она-юртга армуғон қилиш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

— Тўртинчи энергоблокни ҳам ўз вақтида ишга туширамиз, — дейди илғор турбина монтажчилар бригадири Александр Манжин. Юксак маррани эгаллаш учун чиндан ҳам шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Виктор Учевадов, Григорий Краснюк, Александр Кузовкин, Авлиёқул Жуманқулов, Анатолий Синьков ва Илья Сгибнев сингари ветеран монтажчиларнинг номлари ҳамон алоҳида ҳурмат билан тилга олинмоқда. Чунки, меҳнатда улар кўрсатаётган шижоат ва намуна чинакам мақтовга сазовордир.

...Улкан нурхонанинг тўртинчи энергоблоки ишга тушириладиган кунлар жуда яқин қолди. Ҳадемай унинг агрегатлари ҳам халқ хўжалиги учун энг арзон электр қуввати ишлаб чиқара бошлайди. Бу шонли меҳнат ғалабаси яна бир улкан ютуқ билан қўшилиб кетади. Нурхона бунёдкорлари шунда икки ғалабани бирга қўшиб нишонлайдилар. Улар ўнинчи беш йиллик учун мўлжалланган топшириқни ҳам бажарган бўладилар. Сирдарё ГРЭСининг ёрқин ёғдулари яна эл-юртни тағин ҳам нурафшон қилади.

Суратда: турбина монтажчилари бригадири Александр Манжин.
А. Горохрик фотоси.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ — БЕШ ЙИЛЛИК ҚАНОТИ

ВАҚТ КУТИБ ТУРМАЙДИ

Оҳак—қурилишда кенг ишлатиладиган қадимий материаллардан бири. Саноатни ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга сарфланаётган капитал маблағларнинг ортиб бориши натижасида унга бўлган талаб ҳам ошяпти. Оҳакнинг анчагина миқдори қайта ишланувчи ҳом ашёга қўшиладиган маҳсулот сифатида рангли металлургияда, химия заводларида ҳам ишлатилмоқда.

Ўзбекистон оҳак қатламларига бой ўлка бўлиб, ундан палахса-палахса оҳақ қазиб олинади. Геологлар разведка қилган ўн бешта конда жуда катта оҳак запаси (62 миллион тонна) аниқландики, ундан неча ўн йиллаб оҳак қазиб олиш мумкин. Ҳозир бешта карьер эксплуатация қилинмоқда. Оҳакни қайта ишлаш заводлари шуларнинг яқинида жойлашган.

Бироқ, хом ашё базасининг катталигига қарамай, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот халқ хўжалиги талабларининг фақат учдан икки қисминигина таъминлаётир, холос. Бир йилга 700 минг тонна оҳак керак, лекин 483 минг тонна қазилмоқда. Бу камчилик қурилишга етказиб берилаётган маҳсулот сифатининг пастлиги билан ҳам янада чуқурлашмоқда. Ахир, 60 процентдан зиёд оҳакнинг учинчи сорт эканлигини нима деб баҳолаш мумкин?

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳажмини кўпайтириш ҳамда сифатини кескин яхшилаш таклифларини Бинокорлик материаллари илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институти коллективи ишлаб чиқди. Узоқ йиллик илмий-текширув ишлари, лаборатория ҳамда заводлардаги тажрибалардан сўнг, куйдириш цехларини реконструкция қилиш йўли билан қисқа муддатларда мақсадга эришиш мумкинлиги исботланди. Лойиҳалар Қувасой ва Бекобод цемент комбинатлари ва Қўқондаги қурилиш материаллари заводидаги оҳак цехларини техник жиҳатдан қайта қуроллантириш катта иқтисодий самара беришини кўрсатди. Бу, бир йилда 152 минг тонна оҳак чиқарадиган янги қувватларни қуришга нисбатан икки баравардан зиёд арзон тушаркан. Яъни, янги қувватларни барпо этиш учун 3,5 миллиард сўм кетадиган бўлса, реконструкцияга бор-йўғи 1,4 миллион сўм сарфланади. Сарф-харажат эса уч йилда қопланади. Маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ишчилар сонини оширмаган ҳолда амалга оширилади. Айни вақтда бир тонна оҳак тайёрлаш таннархи 22 процентга арзонлашиб, меҳнат хавфсизлиги ошади.

Реконструкциянинг яна бошқа аҳамиятли томони ҳам бор. Қурилиш ишларини ташкил этиш учун цех фаолиятини тўхтатиш талаб қилинмайди. Тўғри, реконструкцияга кетадиган 5—6 ой мобайнида маҳсулот ишлаб чиқариш бир оз камаяди, бироқ иш тўхтамайди. Печларни модернизациялаш навбати билан олиб борилади.

Технологик жараёнларда қандай ўзгариш бўлади? Хом ашёни ҳозирги куйдиришдаги энг асосий камчилик — ҳароратнинг 300 дан 500 градусгача кўтарилиб тушиши бўлиб, унда печь ўртасидаги хом ашё куйиб кетар, четдагилари эса яхши қизимай, маҳсулот сифатига ёмон таъсир қилди. Янги технологияда эса хом ашё куйдиришдаги нотекислик бартараф қилинган. Бунинг учун печь шахтаси баландлигини ошириш шарт эмас.

Печь ичидаги махсус фурмен горелкалари бошқачароқ жойлаштирилади. Биринчи марта марказий горелкалар икки қатор қилиб ўрнатилади. 24 та ён горелкаларнинг жойлашиш ўрни эса алмаштирилади. Шу тариқа барча майдонда бир хилда куйдириш таъминланади. Куйдириш жараёнини назорат қилиб туриш учун автоматика қўлланилади. Хом ашёни автоматик суратда печкага ташлаш, газ ва ҳавони махсус ускуна орқали бошқариш агрегатларни кузатиб боришни анча енгиллаштиради.

Республикадаги энг кўп оҳак Қувасойда тайёрланади. Утган йили бу ерда 139 минг тонна маҳсулот ишлаб чиқарилган эди. Реконструкция тугагач, у ҳозиргидан 100 минг тоннага яқин кўп оҳак ишлаб чиқара олади. Корхона қувватини ошириш учун сарфланадиган ҳаражат тайёрланган ҳар тонна маҳсулотга қараганда етти сўмдангa тўғри келади. Бу, янги корхона қурилгандагига нисбатан деярли уч баравар арзон, демакдир. Маҳсулот сифати ҳам кескин яхшиланади.

Бекобод цемент комбинатидаги қувватларнинг оширилиши бу ерда тайёрланаётган оҳак миқдорини 42 минг тоннадан 80 минг тоннага етказиш имконини яратади.

Юқорида саналган учта корхонанинг реконструкцияси тугагач, 152 минг тонна қўшимча оҳакка эга бўламиз. Бу, ҳозирча тақчил бўлган оҳак кейинчалик етарли миқдорда истеъмолчиларга етказиб берилади, демакдир.

Оҳакка бўлган талаб-эҳтиёж 1980 йилга бориб, янада ошади. Мазкур масала янги, йирик завод қурилмасдан ҳал бўлмайди. Бизнингча, бир йилда 250 минг тонна оҳак ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган янги корхонани Когонда, Қоровулбозор кони базасида қуриш мақсадга мувофиқдир. Бу иншоотни тез, тиғиз муддатда қуришни таъминлаш Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг кечиктириб бўлмайдиган вазифасидир. Фикримизча, янги куйдириш цехлари учун оҳакка дастлабки ишлов беришни кўчма майдалаш-саралаш агрегатларида бажарган мақсадга мувофиқ. Бу, янги куйдириш цехларини майдалаш-саралаш цехларининг ишга туширилишини кутмасданоқ эксплуатация қилиш имконини беради.

Д. ПОЛЕВОЙ,
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

21 ноябрь куни Кремлда СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети тармоқ комиссиялари ҳамда ёшлар ишлари бўйича комиссиялар вакилларининг иштирокида план-бюджет комиссияларининг ялпи мажлислари бошланди. Бугун мажлисни палаталар план-бюджет комиссияларининг раислари Г. И. Ващенко билан Н. И. Масленников олиб бордилар.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1976 йилги давлат плани, СССРнинг 1976 йилги давлат бюджети, шунингдек 1974 йилги бюджетнинг ижроси ҳақидаги ҳисоботнинг тегишли бўлимларини қараб чиққан тайёргарлик комиссияларининг иш якунларини муҳокама қилиш кун тартибига қўйилган.

Соғлиқни сақлаш ва социал таъминот бўйича тайёргарлик комиссиясининг таклифлари тўғрисидаги доклад тингланди. Докладда, жумладан соғлиқни сақлаш ва социал таъминотни ривожлантириш юзасидан КПСС XXIV съезди белгилаган программа тўла-тўкис бажарилганлиги қайд қилиб ўтилди. 1975 йилда мамлакатда стационарларнинг қуввати 3 миллион ўриндан ошиб кетди, врачлар сони 832 минг нафарга етди. 1976 йилги план лойиҳасида соғлиқни сақлашнинг моддий-техника базасини янада кенгайтириш ва мустаҳкамлаш кўзда тутилади. Бу эса аҳолига даволаш ва профилактика ёрдамини кўрсатиш ҳажмини кўпайтириш ҳамда сифатини яхшилаш имконини беради. Масалан, келгуси йили соғлиқни сақлаш объектларини қуриш учун давлат йўли билан қарийб 1 миллиард сўм ҳажмда капитал маблағ сарфлаш ва бутуниттифоқ коммунистик шанбаликлари ўтказиш натижасида тўпланган маблағлар ҳисобидан 97,3 миллион сўм сарфлаш кўзда тутилади. Врачлар ва касалхоналардаги ўринлар анча кўпаяди.

Халқ истеъмоли моллари тайёргарлик комиссияси енгил саноат, озиқ-овқат саноати ва саноатнинг бошқа тармоқлари совет халқи фаровонлигини ошириш тўғрисида партия XXIV съезди қарорларини бажара бориб, халқ истеъмол қиладиган молларнинг кўпчилигини ишлаб чиқаришни кўпайтиришни таъминлаётганлигини таъкидлаб ўтди. Жун газлама, шойи газлама, трикотаж, кўн пойафзал, тикилган буюмлар, гўшт ва гўшт маҳсулотлари, гўшт, сут ва балиқ консервалари, мотоцикллар, телевизорлар, мебель, идиш ва бошқа моллар ўтган йилдагига нисбатан кўпроқ ишлаб чиқарилади.

1976 йилги планда ана шу молларни ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш мўлжалланмоқда. Шу мақсадда саноатнинг енгил ва озиқ-овқат тармоқларини ривожлантириш учун 5 миллиард сўмдан кўпроқ капитал маблағ ажратилмоқда. Бу эса 1975 йилги планда белгиланганидан 8 процент кўпдир. Бу планда прогрессив технологияни, серунум машина-ускуналарни, автомат линияларни жорий этиш кўзда тутилади.

Капитал маблағлар ҳажми кўпайтирилади. Бу маблағлар 1976 йилда химия, нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси, ўрмон ва ёғочни қайта ишлаш саноатларини ривожлантиришга сарфланади. Ана шу тармоқлар бўйича тайёргарлик комиссиясининг докладида шулар маълум қилинди. Бултур химия, нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати план топшириқларида кўзда тутилганига нисбатан илдам суръатлар билан ривожланганлиги таъкидлаб ўтилди. 90 миллион тонна минерал ўғит ишлаб чиқариш юзасидан партия Директиваларининг топшириқлари умуман мамлакатда бажарилганлиги катта ютуқдир. Ўрмон ва ёғочсозлик саноатида ёғоч, тахта ташиш, технологик пайраха, тахта, мебель ва гугурт ишлаб чиқариш планини бажариш мўлжалланмоқда.

Халқ маорифи, фан ва маданият, транспорт ва алоқа, давлат бюджети даромадлари, савдо, маиший хизмат кўрсатиш ва коммунал хўжалик тайёргарлик комиссияларининг докладлари ҳам тингланди.

Беш йилликнинг сўнгги план топшириқларининг тўла ва ошириб бажарилиши кутилаётганлиги докладларда таъкидлаб ўтилди. Шу билан бирга депутатлар халқ хўжалигининг баъзи тармоқлари фаолиятида камчиликлар борлигини уқтириб ўтдилар. Тегишли министрлик ва идораларнинг раҳбарлари ишнинг аҳволи ва ана шу камчиликларни тугатиш юзасидан кўрилаётган чораларни тушунтириб бердилар. Комиссиялар бир қанча министрлик ва идораларга резервлардан фойдаланиш соҳасидаги ишни кучайтиришни бунда асосий эътиборни ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилашга қаратишни тавсия этдилар.

Комиссиялар ўз ишини давом эттирмоқда.

(ТАСС).

ТОЖИКИСТОН ССР САНОАТИ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАННИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРДИ

Тожикистон ССР меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг иқтисодий сиёсат масалалари юзасидан йўл-йўриқларига амал қилиб, социалистик мусобақани кенг авж олдириб, КПСС XXIV съездининг саноат ишлаб чиқариши умумий ҳажмини ўстириш юзасидан тўққизинчи беш йилликка оид Директивалари топшириғини муддатидан илгари бажардилар.

1971—1975 йилларда маҳсулот ишлаб чиқариш 38 процент кўпаяди. Маҳсулотнинг кўпгина муҳим турлари, шу жумладан кўмир қазиб чиқариш, минерал ўғитлар, пахта толаси, шойи, газлама, гилам, ўсимлик мойи ишлаб чиқариш юзасидан беш йилликнинг сўнгги йили учун белгиланган ишлаб чиқариш даражасига эришилди.

Рангли металлургия, химия ва машинасозлик республикада илдам суръатлар билан ривожланади. Электр энергия, озиқ-овқат саноати ва енгил саноатда янада ривож топади.

Беш йиллик мобайнида 25 та саноат корхонаси, Норак ГЭСининг уч агрегати, алюминий заводининг фойдаланишга топшириладиган биринчи комплекси ишга туширилди.

Республика саноатининг ходимлари ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбурият олиб, ўз куч-ғайратларини КПСС XXV съездини меҳнатда янгидан-янги ютуқлар билан кутиб олиш учун ана шу мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга қаратмоқдалар.

СССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ

ПЛАНЕТАМИЗДА

В. И. ЛЕНИНГА ҲАЙКАЛ ОЧИЛДИ

ДЕҲЛИ, 20 ноябрь. (ТАСС). Ғарбий Бенгалия штатининг Берхампур штатида Ҳиндистон — Совет маданияти жамиятининг ташаббуси билан В. И. Ленинга ҳайкал очилди. Ҳайкални очишга бағишланган кўп кишилик митингда Ҳиндистон Миллий Конгресс партиясининг, Ҳиндистон Коммунистик партиясининг, ёшлар ташкилотларининг вакиллари, теварак атрофдаги қишлоқлардан келган кишилар қатнашди.

Бу ҳайкал аҳоли орасида тўпланган маблағ ҳисобига қурилиб, ўрнатилди.

ПОРТУГАЛИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ МЕҲНАТКАШЛАРГА МУРОЖААТИ

ЛИССАБОН, 20 ноябрь. (ТАСС). Португалия Компартияси Марказий Комитетининг Сиёсий комиссияси бугун олтинчи мувақкат ҳукумат ўз фаолиятини тўхтатиб қўйишга қарор қилганлиги муносабати билан мамлакат меҳнаткашларига мурожаат қабул қилди. Бу қарор, дейилади мурожаатда, ғоят жиддий характерга эга бўлиб, сиёсий ва ҳарбий кризисни янада чуқурлаштиришга олиб келади.

Ҳукуматдаги ўнг кучларнинг тазйиқи остида қабул қилинган бу қарор шу ҳукуматнинг революцион жараённи орқага буриб юборишга уринишига ёрдам берган сиёсатнинг барбод бўлганлигини эътироф қилмайди. Аксинча, бу — шантаж қилишга уриниш демакдир. Бундан мақсад ҳукуматнинг сиёсатига нисбатан меҳнаткашлар оммасининг ва революцион кучларнинг ўсиб бораётган қаршилиги билан курашиш учун жазо воситаларини ишлатишни гарантиялайдиган ўзгаришлар қилишга уринишдир.

Ҳукумат «ўз фаолиятини тўхтатиб қўйиб» шу билан истеъфога чиқишдан қутилишга уринмоқда. Ҳукумат республика президентидан қатъий ҳарбий ёрдамни асло революция ва меҳнаткашлар оммасининг манфаатларига хизмат қилиш, реакциячиларнинг фитнаси билан қатъий курашиш, шу ҳукуматни тузиш учун асос бўлиб хизмат қилган йўлнинг мақсадларини амалга ошириш учун талаб қилаётгани йўқ. Ҳукумат ҳарбий ёрдамни революцион эркинликка ҳамла қилишни давом эттириш учун, оммавий информация революцион органларининг фаолиятини чеклаш, сўл кучлардан тозалашни давом эттириш учун талаб қилмоқда. Йирик хўжайинларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш, меҳнаткашларнинг курашини бостириш, ҳозирги иқтисодий қийинчиликларнинг бутун оғирлигини ишчилар синфи елкасига юклаб, экономикани йирик капитал қўлига қайтариб бериш учун, Анголада империализмнинг жиноий найрангларида ўз иштирокини давом эттириш учун йўл очиб берадиган иқтисодий сиёсатни амалга ошириш мақсадида мана шундай ҳарбий ёрдам талаб қилмоқда. Бундай сиёсат ўта ўнг кучларнинг мавқеини мустаҳкамлашга кўмаклашган ва муқаррар қонли фашист диктатурасига олиб келган бўлар эди.

Мурожаатда уқтириб ўтиладики, меҳнаткашлар оммасининг забастовкалари, митинг ва намойишлари, металлурглар, қишлоқ хўжалик ишчилари ва бинокорларнинг намойишлари, солдатлар ва матрослар, сержантлар ва прогрессив офицерларнинг кураши, 16 ноябрда Лиссабонда бўлиб ўтган жуда катта намойиш мамлакатни ўнгга буриб юбориш режаларини барбод этди ва мамлакатни халқ ҳаракатининг иродасига қарши бошқариш мумкин эмаслигини исбот қилди, революцион кучлар революция ғалабасини таъминлаш учун зарур куч-қудратга эга эканлигини кўрсатди.

Компартиянинг шу ҳужжатида яна бундай дейиладиа: олтинчи мувақкат ҳукумат ҳокимият тепасида турган икки ой мамлакат ривожини ўнгга қараб буришга уриниш кризисдан қутилиш йўли бўлмай, аксинча, бу бурилиш кризисни чуқурлаштиришини равшан намойиш қилди.

Португалия Компартияси уқтириб ўтганидек, қуролли кучлар ҳаракатини қайта қўшиш ва ташкил этиш йўли билан, революцион кучларни бирлаштиришни таъминлаш йўли билан, сиёсий ва ҳарбий ҳокимият органларида сўл кучларнинг мавқеини мустаҳкамлаш йўли билан бу кризисни бартараф этишга эришиш мумкин.

Мурожаатда ҳукуматнинг фаолиятини тўхтатиб қўйиш ўрнига унинг истеъфо бериши кераклиги таъкидлаб ўтилади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ ВАРШАВА. Ёш техника мастерлари — ишчилар, техниклар, корхоналарнинг инженерлари ва техника олий ўқув юртларининг студентлари иштироки билан ўтказилган Умумпольша конкурсининг лауреатлари Польша Халқ Республикасидаги истеъдодли ва талантли кишилар отрядига қўшилди. «Ёш техника мастери» унвони учун ўтказилган конкурсда 64,5 минг нафар йигит ва қиз қатнашди, булар 60 мингдан кўпроқ рационализаторлик таклифлари киритдилар. Шулардан 1500 тасига патентлар берилди.

◆ ВАШИНГТОН. Қўшма Штатларда қимматчилик тез суръатлар билан ошиб бормоқда. Меҳнат министрлигининг берган хабарига қараганда, истеъмол молларининг нархлари октябрь ойида 0,7 процент, 1974 йилнинг шу ойидагига нисбатан 7,6 процент кўтарилган. Гўшт, сут маҳсулотлари, кофе, кийим-кечак, ёқилғи нархлари айниқса кўпроқ қимматлашди.

◆ КАРАКАС. Латин Америкасининг кўзга кўринган сиёсий арбоби, Доминикана Республикасининг собиқ президенти Хуан Бош Латин Америкаси ёзувчиларининг Венесуэла пойтахтида ўтказилаётган семинарида гапириб, «учинчи дунё» деб аталаётган мамлакатларнинг келажаги муқаррар социалистик келажак бўлади, чунки инсониятнинг тараққиёти учун бундан бошқа йўл йўқ», — деди.

◆ ТОКИО. Японияниннг давлат темир йўлларида билет нархлари келгуси ҳафтадан бошлаб 32 процент ошириладди. (ТАСС).

МУВАФФАҚИЯТЛИ ҲАМКОРЛИК

РИМ, 20 ноябрь. (ТАСС). Италия матбуоти Италия республикаси президенти Ж. Леоненинг Совет Иттифоқига қилган расмий визитини ва унинг совет раҳбарлари билан олиб борган музокараларини кенг шарҳламоқда.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев Италия президентини қабул қилганлиги, деб ёзади «Унита» газетаси, СССР тинчликка астойдил интилаётганлигини кўрсатувчи яна бир далилдир.

Италия президентининг Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин билан халқаро проблемаларига доир олиб борган музокараларида, деб ёзади «Унита» газетаси, Хельсинкидаги кенгаш қарорларини конкрет равишда амалга ошириш масалалари ҳамда халқаро кескинликни юмшатишни активлаштириш йўлида иккала томоннинг бундан буён қиладиган ишларига таалуқли масалалар асосий ўринни олди.

«Пополо» газетаси муҳокама қилинган масалаларнинг ғоят муҳимлигини уқтириб, бу сафарги визитни иккала мамлакатнинг ҳамма соҳаларда бир-бирлари билан кенг ҳамкорлик қилишга интилаётганликларини акс эттирувчи визит бўлди дейиш мумкин, деб ёзади.

Совет раҳбарлари билан олиб борилган музокараларнинг аҳамияти ва муҳимлиги, деб ёзади «Пополо» газетаси, Италия сингари мамлакат билан СССР каби буюк давлат фақат икки томонлама муносабатларнигина эмас, шу билан бирга бутун халқаро вазиятни тинчлик белгиси остида муҳокама қилишлари мумкинлигидан далолат берди.

«Стампа» газетаси музокаралар сермазмун ва конкрет тарзда бўлганлигини таъкидлаб, ҳар иккала томон ўзаро сиёсий муносабатларни чуқурлаштириш истагида эканликларини конкрет равишда изҳор қилдилар ,деб ёзади.

Италия жамоатчилиги Италия президентининг Совет Иттифоқига визитини зўр эътибор билан кузатиб турибди. Италияда контроль-ўлчов аппаратлари ишлаб чиқарадиган катта «Марпосс» фирмасининг президенти Марио Поссати ТАСС мухбири билан суҳбатда айтдики, бу визит мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни кенгайтиришга катта ҳисса қўшади ҳамда Италия халқи билан совет халқининг манфаатларига хизмат қилади. Фирмамизнинг маҳсулоти, деди у, Волжск автомобиль заводига, Кама автомобиль заводига, Лихачев номидаги заводга ва бошқа совет корхоналарига етказиб берилмоқда. Биз иқтисодий ҳамкорлик бундан буён ҳам ривожланаверади, деган умиддамиз.

Инсбрук — XII Оқ Олимпиаданинг марказий бўлади. Суратда: Олимпия қишлоғининг манзараси акс эттирилган.
(ТАСС фотохроникаси).

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

«МАОШ ҲАР КУН ТЎЛАНСА...»

Англияда чиқадиган «Санди таймс» якшанбалик газетанинг «Ишбилармон кишилар дунёси янгиликлари» деган бўлимида инфляцияга қарши қандай курашиш кераклиги тўғрисида газетхонлар таклифлари мунтазам эълон қилиб борилади. Газетхон Н. Генри таъкидлайдики, кўпгина инглизларнинг харид қилиш қобилияти маошни ойига бир марта олаётганликлари оқибатида маълум даражада пасаймоқда. Унинг ҳисобларига кўра ойига 3,9 процентга етаётган инфляция шароитида ой бошида олинган 10 фунт стерлинг маош ой охирига борганда 9,61 фунт стерлингга тенг бўлиб қолади. Генри ўз ватандошларига компания эгаларидан маошни ҳар ҳафта, яхшиси ҳар кун тўлаб туришни талаб қилишни маслаҳат беради.

КАМБАҒАЛЛИК ТУФАЙЛИ

Ҳар йили Неаполда 70 мингга яқин бола туғилади. Лекин Ғарбий Европанинг ҳар қандай бошқа шаҳридагига нисбатан ҳам бу ерда болалар бир ёшга тўлмасданоқ кўпроқ ҳалок бўлмоқда. Чунки туғилгандан кейин уларга малакали медицина ёрдами кўрсатилмайди. Ҳаётнинг дастлабки ойлари оғир шароитда, пастқам уй-жойларда ўтади. Ота-оналари қашшоқлик ва саводсизликда кун кечирадилар, санитария ва гигиенанинг энг оддий қоидаларига ҳам риоя қилиш имкониятига эга эмаслар. Агар ишчи ва хизматчиларнинг болалари орасида, статистика маълумотларига қараганда, ўлим 4 процентни ташкил этаётган бўлса, ишсизларнинг болалари орасида бу кўрсаткич 28 процентга етмоқда.

ТИРИКЧИЛИК ОҒИР

Американинг «Бизнес интернэшнл» ассоциацияси дунёнинг турли районларида ўз хизматчиларига эга бўлган йирик халқаро компанияларнинг талабига мувофиқ жаҳондаги 49 та шаҳарда нарх-навони қиёсий тадқиқ қилиб чиқди. Бунда асосан тўрт кўрсаткич: озиқ-овқат маҳсулотлари ва кийим кечакка транспорт ва томошаларга кетадиган харажатлар эътиборга олинди. Аниқланишича, тирикчиликда қимматчилик учига чиққан шаҳар Стокгольм экан. Токио билан Осака бу борада ундан кейинги ўринда туради. Ғарбий Европада эса Стокгольмдан кейин Осло, Женева, Цюрих, Копенгаген, Париж, Вена, Дюссельдорф, Гаага, Франкфурт-Майн ва Амстердам шаҳарларида тирикчилик қилиш оғир деб топилди.

ХАЛҚЛАР ЎРТАСИДА МУСТАҲКАМ ТИНЧЛИК УЧУН

ТИНЧЛИК УЧУН КУРАШУВЧИ МИЛЛИЙ ҲАРАКАТЛАР ВАКИЛЛАРИНИНГ УМУМЖАҲОН КОНФЕРЕНЦИЯСИ ОЧИЛДИ

ЛЕНИНГРАД, 22 ноябрь. (ТАСС мухбирлари). Кеча Смольнийнинг мажлислар залида тинчлик учун курашувчи миллий ҳаракатлар вакилларининг умумжаҳон конференцияси тантанали суратда очилди. Юздан ортиқ мамлакат бу конференцияга ўз делегатларини юборди. Учрашувда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ва хали яқиндагина мустақил тараққиёт йўлига ўтган давлатлар маҳаллий комитетларининг вакиллари қатнашмоқда. Конференцияда Жаҳон тинчлик кенгашининг 1976 йилги ишларининг умумий программаси ишлаб чиқилади ва бошқа масалалар муҳокама қилинади.

Конференция қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг конференция қатнашчиларига йўллаган табрикномасини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. Табрикномани КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Ленинград область комитетининг биринчи секретари Г. В. Романов ўқиб берди.

Делегатлар Жаҳон тинчлик кенгаши ўртоқ Л. И. Брежневни ўзининг юксак нишони — Жолио-Кюри номли «Тинчлик олтин медали» билан мукофотлаганлиги тўғрисидаги хабарни гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Жаҳон тинчлик кенгашининг Бош секретари, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти лауреати Ромеш Чандра конференцияни очиш вақтида сўзлаган нутқида бундай деди: ер юзи халқлари изчил ва собитқадам ишлари учун, тинчлик йўлидаги курашда зўр ғайрат, сабот ва матонат кўрсатаётганлиги учун КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневдан миннатдордир. Улар Л. И. Брежневни инсоният тарихидаги янги даврнинг атоқли давлат арбоби деб характерлайдилар. Бу мукофот, деб таъкидлади у, планетамиздаги халқларнинг тинчлик йўлидаги курашда ўйнаётган буюк роли учун Совет Иттифоқига, унинг Коммунистик партиясига миннатдорчилигини ифода этади. КПСС XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программасини амалга ошириш, деб уқтириб ўтди Р. Чандра, жаҳонда янги вазиятни вужудга келтиришда — мамлакатлар ўртасидаги муносабатларда кескинликни юмшатиш соҳасида жуда муҳим роль ўйнади.

Р. Чандра умумжаҳон конференцияси ҳамма даврларнинг энг улуғ зоти — Владимир Ильич Ленин номига қўйилган шаҳарда ўтаётганлигидан астойдил мамнун эканлигини айтди. Ленинграддаги учрашув, — деди у, — тинчликсевар кучларнинг буюк конференциясига тайёргарликнинг муҳим босқичи бўлиб қолиши керак. Жаҳон тинчлик кенгаши бу конференцияни 1976 йил октябрь ойида Будапештда ўтказишга қарор берди.

Жаҳон тинчлик кенгашининг аъзоси, «Киров заводи» бирлашмаси йиғувчи слесарлар бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. В. Говорушин конференция делегатларининг ўз ишида муваффақият қозонишларини тилади. Ленинград шаҳрининг денгиз чегараларини мудофаа қилишда қатнашган икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. О. Шабалин қамал кунларида революциянинг бешигини ҳимоя қилган ленинградликлар — Улуғ Ватан уруши ветеранлари номидан меҳмонларни табриклади.

Анжуман қатнашчилари ёш ленинчиларни самимий кутиб олдилар. Пионерлар «Ҳар доим бўлсин қуёш» қўшиғи садолари остида меҳмонларга чиннигул тақдим этишди.

Конференция беш кун давом этади. Тинчлик учун курашувчи миллий комитетларнинг вакиллари Ленинград область тинчликни ҳимоя қилиш комитетининг активлари билан учрашадилар, Нева соҳилидаги шаҳар билан танишадилар.

ЭНГ СЎНГГИ ҲУЖУМГА

Барот БОЙҚОБИЛОВ,
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати.

1.

Муқаддас кўксини тутиб қуёшга,
Бир дунё бойлигин кўтариб бошга,
Олтин хазинага жоймиш она ер,
Оппоқ дастурхонин ёймиш она ер.

Она ер дудоғи тонгдай оқариб,
Деҳқон меҳнатидан кўкси қабариб,
Хино қўйгандайин бармоқларига,
Жавоҳир тўлдириб чаноқларига,

Чаноқлар ҳандаси сиғмай оламга;
Пахтасин узатар азиз одамга.

2.

Одамлар тонгдан то оқшомга қадар,
Одамлар зафардан боғлашиб камар,
Етти ёшидан то етмиш ёшгача,
Пахтазор қўйнида бугун бошқача.

Йигитлар ғайрати дарёдай тошқин,
Бургут кўзларида чақнайди ёлқин.
Муддат унутилган, қизлар пардози,
Висолга ошиқмас, бунга ҳам рози.

Майли висол чоғи кечиксин бу гал,
Эрта ваъдалари ўринлар тугал.
Пахтазорга ўйин кўчирган одам,
Пахтазорга ўйин учирган одам.

Баъзида тинглолмай қўшиқ, ялпаниқ,
Оналар унутиб баъзан алланиқ,
Баъзан совиб қолар чоллар чойи ҳам,
Теримда ёшлардек тетик ва бардам.

Неварасин олиб кампирлар бугун
Тўйдан қайтган каби пахтадан тугун —
Кўтариб бошида борар хирмонга,
Ахир, «ҳа» дегани элга дармон-да!

3.

Муддат тарк этишиб шаҳарни бугун,
Шаҳарлик одамлар хашарда бугун.
Дастгоҳлар ёнида турган ишчи ҳам,
Бугун пахтакор-ла ҳамфикру ҳамдам.

Олиму шифокор унга ҳамдастдир,
Шоиру рассом-ла қалби пайвастдир.
Суҳбатнинг авжи ҳам далада бугун,
Дарёлар мавжи ҳам далада бугун.

Қўшиқ ҳам, оҳанг ҳам, кўй ҳам далада,
Ошиқ ҳам, маъшуқ ҳам, тўй ҳам далада.
Далада «Муножот», «Савти наво» ҳам,
Далада садоқат, ишқу вафо ҳам.

Қалбингга қўшиғу севги ёр бўлса,
Қалбингда пахтанинг ишқи бор бўлса,
Ҳаёт нархи жўшган пахтазорга кел,
Тўйингга тўй қўшган пахтазорга кел.

4.

Пахтазор қўйнида сўнгги жанг бугун,
Энг сўнгги тонналар олар ранг бугун.
Энг сўнгги тонналар — қалблар қўридан,
Букилмас ирода, кўзлар нуридан,

Толиқмас билаклар шижоатидан,
Оташин юраклар садоқатидан,
Олтин дақиқалар силсиласида,
Ўзбек тупроғининг пок сийнасида.

Чотқол тоғи каби тикламоқда қад,
Пахтакор кўкраги бўлсин деб баланд.
Энг сўнгги ҳужумга отланинг, дўстлар,
Зафар тоғин кўриб шодланинг, дўстлар!

Сиз, ахир, пойгада олмасдан улоқ
Қайтган кунингизни қийин эсламоқ.
Бир ҳамла қилсангиз, ахир, беш
миллион —
Тоннадан мунаввар бўлғуси жаҳон!

Сиз дурни битталаб терган инсонсиз,
Тонна-тонналарни берган инсонсиз!
Ўтган йилги буюк Ғалаба жоми
Қалбингизнинг, дўстлар, бўлсин илҳоми!

Бу йил улкан съезд арафасида,
Беш миллионга Ватан айтсин қасида!
Энг сўнгги чаноқ ҳам ерда қолмасин,
Дур терган қўлингиз асло толмасин!

Қани, ҳей дўстларим, ҳорманг, бор
бўлинг,
Зафар карвонига чин сардор бўлинг!

ОТАШИН МАЪРИФАТЧИ

А. В. ЛУНАЧАРСКИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 100 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

Ленин плеядаси революция сардорлари орасида Анатолий Васильевич Луначарскийнинг ҳам табаррук номи бор. В. И. Ленин барпо этган улуғ Коммунистик партия сафларида Анатолий Васильевич чиндан ҳам шонли йўлни босиб ўтди. У партиямизнинг илк қадамларидан тортиб социализм қурилишидек буюк ишнинг тантанасига қадар бўлган шонли йўлни босиб ўтди.

А. В. Луначарский 1875 йилнинг 11 (23) ноябрида Полтава шаҳрида радикал кайфиятдаги мансабдор оиласида туғилди. У революцион кураш мактабини гимназияда ўқиб юрган йилларида ўтади. Талабалик чоғлардаёқ революцион-демократик адабиётни қунт билан ўқиди, ўша давр рус воқелигини чуқур ўрганди, мамлакатда тобора авж олаётган революцион ҳаракатни бутун қалби билан қабул қилди. 17 ёшидаёқ ўз ҳаёт йўлини танлаб олди. Шу ёшда социал-демократик ташкилотга аъзо бўлиб, актив революцион фаолиятга киришиб кетди. Гимназияни битиргач, чор маъмурлари томонидан ишончсиз деб топилганлиги сабабли, Россияда ўқишни давом эттириш имконидан маҳрум бўлди. Шунинг учун ҳам у Швейцарияга кетиб, Цюрих университетига ўқишга кирди.

Чет элда А. В. Луначарский илмий социализм назариясини ўрганди, халқаро социал демократиянинг ажойиб арбоблари бўлмиш Р. Люксембург, Г. В. Плеханов ва бошқалар билан танишди.

А. В. Луначарский 1897 йилда Ватанига қайтиб келди ва бир гуруҳ ҳамфикр сафдошлари билан биргаликда босмахона ташкил этиб, революцион варақалар чиқаришни йўлга қўйди. Лекин, орадан кўп ўтмай чор айғоқчилари томонидан қамоққа олинди. Киевда, Москвада турмада ётди. Кейин сургун қилинди. Сургун тамом бўлгач, яна чет элга кетди. Анатолий Васильевич чет элда 1904 йилда В. И. Ленин билан учрашди. Бу учрашув унинг бундан кейинги ҳаёт йўлини белгилаб берди ҳамда унинг революцион дунёқарашининг шаклланишида муҳим роль ўйнади.

1905—1907 йиллар революцияси кўпчилик қатори А. В. Луначарский учун ҳам революцион практиканинг жиддий мактаби бўлди. Революциянинг дастлабки кунларидаёқ у Россияга қайтди ҳамда революциянинг мард солдати сифатида суронли воқеаларнинг энг қайноқ жойларида бўлди.

А. В. Луначарский партиянинг III, IV ва V съездлари ишида фаол қатнашди. В. И. Лениннинг таклифи билан у партиянинг III-съездида қуролли қўзғолон ва унга социал-демократик партиянинг муносабати тўғрисида доклад қилди.

1917 йил. Россияда социалистик революция ғалаба қозонди. Революция доҳийси Владимир Ильич дунёда биринчи ишчи-деҳқонлар давлатининг ҳукуматини тузар экан, маориф халқ комиссари лавозимига А. В. Луначарский номзодини қўйди. Бунда Владимир Ильич революциянинг маданият ва маориф соҳасида қўйган энг етилган масалаларини ҳал қилишга А. В. Луначарский моҳирлик билан раҳбарлик қила олишини назарда тутди. Халқ комиссари улуғ доҳийнинг бу ишончини оқлаш йўлида фаол меҳнат қилди. Халқ маорифи комиссари лавозимида Анатолий Васильевичнинг партия ходимига, янги социалистик маданият бунёдкорига хос бўлган таланти янада очилди. Бу даврда унинг ажойиб адабиётчи, улкан назариётчи ва санъатшунослик қобилияти янада равнақ топди.

В. И. Ленин ва партиянинг маданиятни ривожлантириш соҳасидаги программ талабларини изчиллик билан ва астойдил амалга ошира бориб, маориф халқ комиссари мамлакатда саводсизликни тугатиш ишига алоҳида эътибор берди. Саводсизликни тугатиш мактабларининг муаллимлари учун махсус курслар очилди. Бутун мамлакатда саводсизликни тугатиш «кунлари» ва «ҳафталиклари» ўтказилиб саводсизликни тугатиш тўғрисидаги ҳукумат декретининг маъноси кенг тушунтирилди.

Саводсизликнинг тугатилиши совет давлати қурилишининг биринчи босқичидаги катта ғалаба бўлди. Бу ғалабада биринчи маориф халқ комиссари А. В. Луначарскийнинг хизмати чиндан ҳам улкандир.

Социалистик санъат ва адабиётнинг ривожланишида А. В. Луначарскийнинг ташкилотчилик роли беқиёсдир. Бунда унинг қомусона билимлари, жуда катта ҳаёт тажрибаси, мамлакат тараққиётининг етилган масалаларини тезда пайқаб олиш, уни ҳал қилишнинг тўғри йўлларини энг оқилона ва тезда ҳал қила билиш қобилияти айниқса катта ёрдам берди.

Адабиёт ва санъатга партия раҳбарлигининг ленинча принципларига амал қилиб, Анатолий Васильевич адабиёт ва санъат арбобларини илғор дунёқараш билан қуроллантиришга, воқеликнинг мураккаб жараёнларини тўғри тушуниб етишга ўргатар, уларнинг энг ўткир ва мураккаб саволларига аниқ жавоб берар, ижодий фаолиятларини тўғри йўналтирар эди. Атоқли совет шоири В. В. Маяковский, драматург К. И. Чуковский, машҳур совет санъатчиларидан К. С. Станиславский, В. И. Немирович-Данченко ёш совет зиёлиларининг сардори Анатолий Васильевичнинг маслаҳатларидан кўп баҳраманд бўлишган.

А. В. Луначарский маориф халқ комиссари сифатида Туркистонда маданиятни ривожлантиришга ҳам катта эътибор берди. В. И. Ленин имзо чеккан декретга биноан Туркистон Давлат университетини тузишда у айниқса фаол қатнашди. Малакали профессор ўқитувчи кадрлар танлаш, университетни дарсликлар, илмий лабораториялар учун асбоб-ускуналар билан таъминлаш масалалари билан кўп шуғулланди. Унинг бевосита кўрсатмаси билан РСФСР маориф халқ комиссарлиги 1917—1922 йилларда Туркистонга бир гуруҳ мутахассисларни юборди. Улар орасида В. И. Лениннинг сафдоши, РСФСР маориф комиссарлиги коллегиясининг аъзоси П. Л. Лепишенский ҳам бор эди. Бу масъул ходимлар жуда катта қийинчиликларни енгиб, Туркистонда халқ маорифини кенг йўлга қўйиш йўлида катта жонбозлик кўрсатдилар.

1917 йил ноябрида А. В. Луначарский ташаббуси билан РСФСР маориф комиссарлиги Россиянинг ҳамма олий ўқув юртларига туркистонлик ёшларни кириш имтиҳонисиз қабул қилиш тўғрисида махсус қарор қабул қилди. Шу қарорга биноан Ўрта Осиё ва Қозоғистон халқларининг кўплаб фарзандлари Москва, Ленинград, Свердловск, Тула ва бошқа шаҳарлардаги энг яхши олий ўқув юртларида таълим олдилар.

Йирик давлат арбоби А. В. Луначарский маориф комиссарлигига 12 йил раҳбарлик қилди. 1927—1933 йилларда қуролсизланиш бўйича конференцияга тайёргарлик кўрувчи комиссиянинг Совет делегацияси составига кирди. У СССР Марказий Ижроия Комитети ҳузуридаги ўқув юртлари комитетига мудирлик қилди, СССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзолигига якдиллик билан сайланди.

Ажойиб нотиқ, ўткир публицист, ёзувчи, драматург, кузатувчан танқидчи А. В. Луначарский ишчи ва деҳқонлар депутатлари Петроград Советининг органи бўлган «Аланга» ҳафталик журналига кўп йиллар мобайнида муҳаррирлик қилди.

А. В. Луначарский кўп нарсани билишлиги билан ҳаммани ҳайратда қолдирар, мумкин қадар яна кўпроқ нарса билишга ҳаракат қиларди. Бу фазилат умрининг охиригача сақланиб қолди.

1933 йилда А. В. Луначарский СССРнинг Испаниядаги ваколатли вакили этиб тайинланди. Испанияга кетаётиб йўлда қаттиқ касалликка учради ва ўша йилнинг 29 декабрида Франциянинг Ментон шаҳрида вафот этди.

Совет кишилари партия ва халқнинг содиқ фарзанди А. В. Луначарскийнинг хотирасини қалбларида абадий сақламоқдалар. Мамлакатимиз халқлари, бутун прогрессив инсоният Анатолий Васильевич Луначарский туғилган кунга 100 йил тўлган кунда жаҳон маданияти хазинасига қўшган салмоқли ҳиссаси учун унга яна бир бор ташаккур изҳор этмоқдалар.

П. КИМ,
Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Партия тарихи институтининг катта илмий ходими, тарих фанлари кандидати.

ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

21 ноябрь куни Москвада таниқли совет давлат ва партия арбоби, адиб А. В. Луначарский туғилган куннинг юз йиллигига бағишланган илмий-назарий конференция ўтказилди.

Конференцияни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг директори академик А. Г. Егоров кириш нутқи сўзлаб очди. У А. В. Луначарский адабиёт ва санъат ишларида Ленин партиясининг сиёсатини ўтказиб, янги жамият қурилишида катта роль ўйнаганлигини таъкидлаб ўтди. Ана шу ғоят муҳим участкада унинг таланти, кўп қиррали қобилияти айниқса ёрқин ва тўла намоён бўлди.

СССР маориф министри М. А. Прокофьев «Луначарский ва халқ маорифи» деган мавзуда доклад қилди. Сўзга чиққан нотиқлар А. Б. Луначарскийнинг совет адабиёти ва театрини ривожлантиришга қўшган ҳиссаси тўғрисида гапирдилар.

Конференцияда партия ветеранлари, олимлар, партия ва совет ходимлари, бир қанча министрлик ва ижодий союзларнинг вакиллари иштирок этдилар.

(ТАСС).

ИККИ ТАҚРИЗ

АСРИМИЗ ВА НАСРИМИЗ

Профессор, филология фанлари доктори Лазиз Қаюмов ўзининг Ғ. Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриётида чоп этилган навбатдаги китобини «Аср ва наср»[1] деб атабди. Бу бежиз эмас, албатта. Негаки, китобни диққат билан ўқиб чиқар экансиз, унда асар номини тайин этувчи ана шу икки катта масала қизил ип бўлиб ўтганлигига ишонасиз. Бу, биринчидан, асримизнинг ўзига хос фазилатлари, тараққиёт тенденциялари ва этаплари, унинг адабий-маданий жараёнга таъсири ва ифодаси «Ленин, партия ва адабиёт» деган катта ва узвий масалалар остида ҳал этилишида кўзга ташланади. Шунингдек, мазкур бобда В. И. Лениннинг бадиий адабиёт соҳасидаги таълимотининг ўзбек совет адабиётининг туғилиши, вояга етишида ўйнаган муҳим роли алоҳида қайд этилади. Чиндан ҳам, бутун адабиётимиз тараққиётини, унинг ўзига хос хусусиятларини, фазилатларини, давр билан алоқаси ва жамиятга хизмати масалаларини ленинча эстетик таълимотсиз ҳал этиш мумкин эмас. Буни жуда яхши англаган автор реалистик янги адабиётимизнинг, хусусан, насримизнинг ривож топишини ленинча партиявийлик, маданий меросга муносабат, партия ва адабиёт каби ўзак масалалар билан омухта тарзда ҳал этишга интилади. Шундан сўнг, конкрет адабий материалларни таҳлилга тортиш орқали адабиётшуносликнинг муҳим муаммоларини ўртага қўяди. Жумладан, «Ҳамза эстетикаси», «Типиклик —бош мезон», насримиз таҳлили, адабий танқидчиликнинг аҳволи каби муҳим масалаларни ҳал этиш орқали асримиз шарофати ва насримиз жамолини кўрсатишни кўзда тутади. Хусусан, «Ҳамза эстетикаси» бобида асосан икки масала автор диққат-эътиборида туради. Биринчидан, шоирнинг инқилобгача бўлган ижодини текшириш орқали Ҳамза реализмининг шаклланишида роль ўйнаган муҳим омилларни очиб берса, иккинчидан, унинг янги даврда—социалистик воқелик таъсирида социалистик реализм методига ўтиши принциплари умумлаштирилади. Шу асосда асрнинг ҳамиша бош йўлида турган санъаткорнинг янги адабиётнинг, қолаверса, реалистик прозамизнинг туғилишида ва вояга етишидаги улкан роли кўрсатилади. Унинг бой ижодий традицияларининг давом эттирилиши ва бойитилиши эса, Ҳамза ижодининг ҳамиша замонавийлиги, ҳамиша актуаллигидан далолатдир.

«Типиклик — бош мезон» деган бобда эса, автор бирбирига боғлиқ уч назарий масалани ўртага қўяди. Адабиётда типиклаштириш — ўзак масалалардан бўлиб, уни реалистик образсиз тасаввур этиш қийин. Шунингдек, гап типиклаштириш принциплари ҳақида борганда типиклаштириш приёмлари масаласида ҳам тўхтамай илож йўқ. Жумладан, жамловчи образ яратиш, прототип асосида образ яратиш, фантазия асосида образ яратиш маҳорати ҳам шу масалаларни тўлдиради. Автор шулар ҳақида фикр юритар экан, совет адабиётининг энг яхши проза асарларини таҳлилга тортади, қиёслайди ва ўз хулосаларини мустаҳкамлайди.

Муаллифнинг «Аср ва наср» тўпламида энг катта ва салмоқли ўринни эгаллаган иккинчи масала насримиз таҳлилини ташкил этади. Бу ўринда ҳам автор тарихийлик принципига содиқ қолади: масаланинг ўтмиши ва ҳозирини яхлит ҳолда текшириш орқали прозамиз тараққиётига хос эволюцияни яхши кўрсатиб беради. Бу ўринда у яқин-яқингача ҳукм суриб келган айрим чалкаш қарашларни рўйи-рост танқид ҳам қилади. Инқилобгача бўлган даврда ўзбек насри бўлган эмас, деган қарашларни пучга чиқаради. Конкрет проза намуналари орқали ўтмишда ҳам бу соҳада ўзига хос ривожланиш бўлганлиги исботланади.

Шунингдек, Октябрь инқилоби туфайли камолот сари кўтарилиб келаётган ўзбек насрининг тадрижий тараққиётида Ҳамза, С. Айний, А. Қодирий, Ойбек, Ғ. Ғулом, А. Қаҳҳор каби етакчи санъаткорларнинг ўйнаган роли конкрет таҳлил этилади. Жумладан, услуб, жанр, қаҳрамон, замон проблемалари авторнинг диққат марказида туради.

Ниҳоят, китобнинг сўнгги боби «Адабий танқид ва ижодий жараён» деб номланган бўлиб, унда даставвал партия ва ҳукуматимизнинг адабий-бадиий танқидга доимий ғамхўрлиги масаласи, хусусан, КПСС Марказий Комитетининг «Адабий-бадиий танқид ҳақида»ги (1972 йил, январь) қарорининг тарихий аҳамияти ҳақида сўз боради.

Шу асосда ўзбек адабий танқидчилигининг тараққиётига хос хусусиятлари умумлаштирилади. Унинг ҳам сон, ҳам сифат, ҳам маҳорат жиҳатдан анча юксалганлиги етарли факт ва материал орқали исботланади. Автор адабий танқид соҳасидаги ҳамма муваффақиятларимизни кўрсатиб берганидек, бу соҳадаги мавжуд камчилик ва нуқсонларни ҳам рўйи-рост айтиб ўтишни унутмайди. Айниқса, адабиёт тарихида мавжуд бўлган айрим фигураларга керагидан ортиқ баҳо бериш, баъзан уларни идеаллаштириш ҳолларига қарши туриб, бу соҳадаги партия сиёсатини қаттиқ туриб ҳимоя қилади. Шунингдек, ижодкор ва ижодий жараёнларни текширишда йўл қўйилаётган камчиликлар ҳам конкрет кўрсатилиб ўтилади. Айрим адабий асарларни ижодкор ва ижодий жараёнга узвий боғлиқ ҳолда текширмаслик, кўпроқ илмий таҳлил ўрнига баёнчилик-тавсифийлик йўлини тутиш ҳолларига чек қўйиш лозимлиги уқтирилади. Бундай хато ва камчиликлардан ўз навбатида ғоявий душманларимиз ғараз манфаатлар йўлида фойдаланишга уринаётганликлари ҳам сир эмаслиги кўрсатилади. Хусусан, Б. Хайит, Д. Сокол, Э. Олуорс, Г. Марискаби «мутахассис»лардан жуда кўплаб мисоллар келтириш орқали уларнинг чиркин ниятлари ва афти-ангорларини очиб ташлайди. Айни чоғда китоб муаллифи адабий танқидчилигимиз олдида турган ҳозирги кундаги муҳим вазифалар ҳақида ҳам батафсил тўхталади.

Тўғри, тўпламга киритилган ҳамма мақолалар ҳам бир хил чуқур савияда, маҳорат планида ёзилган деб бўлмайди. Жумладан, «Аср ва наср» бобининг «Муқаддима», «Ўтмишда наср бўлмаган эмиш», «Роман ва замон», «Адабий танқид ва ижодий жараён» бобидаги «Муваффақиятларимиз» номли боблар умумий хулосалардан, обзор характеридаги мақолалардан иборатдек туюлади. Бундан ташқари типиклик ва конфликт, тарихий, автобиографик жанрлар ва қиссалар ҳақидаги бобчаларда эса, баъзан тугалланмаган хулосалар, мунозарали ўринлар кўзга ташланиб туради.

Умуман олганда, профессор Лазиз Қаюмовнинг «Аср ва наср» номли китоби аввало ўзининг теран партиявий руҳи, публицистик даъваткорлиги ҳамда илмий чуқурлиги билан ажралиб туради. Бу эса, ўзбек танқидчилигининг ўсганлигидан, авторнинг эса, актив ҳозиржавоб, етук адабиётшунос ва танқидчи сифатида камолотга кўтарилганлигидан далолатдир.

Собир МИРВАЛИЕВ,
филология фанлари доктори.

ТАБИАТ ШАЙДОЛАРИГА

Чотқол давлат қўриқхонасининг бадиий ва илмий-оммабоп тасвирига қизиқувчилар республикамиздан ташқарида ҳам анча кўп. Бу машҳур қўриқхонанинг мазкур тасвири халқаро кўргазмаларда мукофотлар ва олтин медаллар олган. Тасвирни 1975 йили Москвадаги «Планета» нашриёти бадиий фотографиялар фотоальбоми тарзида нашр этди. П. Волков томонидан илмий-оммабоп изоҳ тексти берилган Б. Машковнинг бу асари катта бадиий қимматга эгадир.

Китоб табиат ва бадиий фотография шинавандаларига катта ҳузур бағишлайди. Гап шундаки, Б. Машков Чотқол қўриқхонасига кўп сафар қилган, бошқарма олимлари ва ходимлари билан кўп суҳбатда бўлган. Шунинг учун ҳам унинг рангли фотографиялари жуда мароқли чиққан. Китоб тексти рус, инглиз ва немис тилларида ёзилган. Фотоальбом ГДРдаги босмахоналардан бирида тайёрланган.

Фотоальбом саҳифаларини варақлар экансиз, кўз ўнгингизда Ўрта Осиё тоғлари табиатининг бутун гўзаллиги ва бойлиги рўй-рост намоён бўлади. Асар автори Б. Машков ана шу гўзалликни ҳамма ранг жилолари билан суратга тушира билган.

Фотоальбомдаги муваффақиятли чиққан жуда кўп суратларнинг ҳаммасини ҳам бирма-бир характерлаб бериш имкони йўқ. Лекин шуни айтиш керакки, улар орасида муаллифнинг узоқ вақтлар мобайнида, катта изланишлар натижасида олган ажойиб фотосуратлари киши диққатини дарҳол ўзига тортади. Айрим ўсимликларнинг гуллаган пайти, баъзи нодир жониворлар, табиат фонида инсонни ва жониворларни турли хил фаолиятда туширган суратлар шулар жумласидандир. Б. Машков кенг форматли, панорамали фотосурат туширишга, унда тоғли водийнинг ҳамма фасллардаги мафтункор манзарасини, дарё соҳиллари, шаршараларни маҳорат билан суратга олган.

Фотоустаси рангли фотонинг ҳамма имкониятларидан ўринли фойдаланиб, тоғ табиатининг бутун гўзаллигини, тоғнинг кўп қиррали колоритини бера олган. Б. Машков қўриқхона районида 8 марта бўлган. У тайёрлаган икки минг суратдан альбомга 150 га яқин сурат танлаб олинган. Фотоустанинг бундан аввалги «Астрахань қўриқхонаси» асари СССР Министрлар Советининг нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бўйича Давлат комитетининг дипломи билан тақдирланган. Binобарин, «Чотқол қўриқхонаси» фотоальбоми ҳам илмий-оммабоп жанр шайдоларида катта қизиқиш туғдиради ҳамда мамлакатимиздаги ва ундан ташқаридаги кўп минглаб китобхонлар учун чинакам эстетик завқ бағишлайди.

Мазкур альбомни тайёрлаш, тузиш ва нашр этишда қатнашган кишиларнинг меҳнати мақтовга лойиқ. Альбом текстида айтилганидек, «Чотқол қўриқхонаси фаолиятида СССР Олий Совети Президиуми қарорида айтилган ҳаётимизнинг қонуни ўз мужассамини топган. Бу қарорда эса табиатни муҳофаза қилиш ҳамда табиий ресурслардан энг яхши фойдаланиш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиш иши давлат аҳамиятига молик бўлган энг муҳим вазифалардан биридир. Ҳеч шубҳа йўққи, «Чотқол қўриқхонаси» альбоми ҳам мазкур қарорни амалга оширишга яқиндан ёрдам беради.

Р. ТОҚТАШ,
санъатшунослик доктори.

ЖИЗЗАХ СОВХОЗЛАРИ УЧУН

«Узгипрозем» институтидаги янги ерлар бўлимининг бошлиғи В. Т. Фролов ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди:

— Янги хўжаликларни янада самарали жойлаштириш йўлларини топиб бериш институтимиз мутахассисларининг вазифасидир.

Жиззах даштидаги қўриқ совхозларга ер ажратиш бошланди. «Узгипрозем» институти биринчи ер тузиш хариталарини тайёрлаб берди.

Тупроқнинг структурасини, жойнинг рельефини ва бошқа кўпгина омилларни ҳисобга олиб, тузилган лойиҳаларга мувофиқ пахта далалари учун, посёлкалар қуриш, бўлимларнинг ишлаб чиқариш марказлари ва йўллар қуриш учун ер ажратиб бериш зарур.

Ҳар бир қўриқ совхознинг беш-олти минг гектар экинзор ери бўлади. Совхознинг марказий қўрғонлари кенгайтирилишини назарда тутиб, уларнинг майдони бир мунча кўпайтирилди, дарахтзорлар зонаси кенгайтирилди. Ер тузиш ишларини бажариш билан бир вақтда эрозияга йўл қўймаслик учун қандай чоралар кўриш, ихота ўрмон— дарахтзорлари вужудга келтириш тўғрисида ҳам тавсиялар берилади. Ерларни сел босмаслиги учун, Жиззах дашти атрофидаги Молгузар тоғ тизмасининг нишабликларини мустаҳкамлаш учун чора кўрилади.

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1975 йил 22 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — ҳайдалган майдон (минг гектар ҳисобида); учинчи стун — планнинг бажарилиш проценти.

Хоразм	9,7	64,7
Тошкент	148,4	62,9
Жиззах	65,9	44,2
Андижон	58,0	31,7
Фарғона	44,8	31,1
Сирдарё	61,1	23,4
ҚҚ АССР	15,8	22,6
Самарқанд	46,9	21,6
Наманган	26,0	17,8
Бухоро	20,3	10,1
Сурхондарё	7,6	4,9
Қашқадарё	5,8	3,2
Республика бўйича:	510,3	27,4

СТАТИСТИК ТЎПЛАМ

«Статистика» нашриёти СССР Марказий статистика бошқармаси томонидан тайёрланган «1974 йилда СССР халқ хўжалиги» номли навбатдаги йиллик статистик тўпламни нашр қилди.

Йиллик тўпламда халқ хўжалигининг 1974 йилда ривожланиши тўғрисидаги статистик маълумотлар бор: бир қанча кўрсаткичлар бўйича шу беш йилликнинг тўрт йилида олинган маълумотлар, шунингдек 1913, 1940, 1965 йиллар билан ва бошқа баъзи йиллар билан таққосланган маълумотлар берилган. Тўпламда шунингдек иттифоқдош ва автоном республикалар, автоном областлар ва миллий округлар бўйича статистик материаллар келтирилган.

Йиллик тўпламда социалистик мамлакатларнинг экономикаси ва маданияти ривожини кўрсатувчи баъзи маълумотлар берилган. Совет Иттифоқи экономикаси ва маданияти ривожининг бир қанча кўрсаткичлари АҚШ билан ва бошқа капиталистик мамлакатлар билан таққослаб кўрсатилган. (ТАСС).

«КОСМОС-780» ПАРВОЗДА

1975 йил 21 ноябрда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-780» учирилди.

Йўлдош бортига космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

НАМАНГАН

Миниатюра театри

«Партия XXII съезди» колхози қошида ташкил этилган миниатюра театри Янгиқўрғон районидагина эмас, бутун областда танилган.

20 га яқин ҳаваскор йигит-қиздан иборат бу коллектив тез-тез дала шийпонларида, чойхоналар ҳамда колхоз клубларида, чорвачилик фермаларида бўлиб, ўз санъатларини намойиш қилишмоқда. Улар сатира қуроли кучи билан дангасалар ва ичкиликбозларни, прогулчилар ва эскилик сарқитидан қутилмаганларни қаттиқ танқид қилишмоқда.

Йирик корхона

Бултур Уйчи районидаги Ахси қишлоғида йилига 25 минг кубометр темир-бетон маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи завод фойдаланишга топширилган эди. Ўтган ойда бу ерда яна шундай маҳсулот тайёрловчи иккинчи йирик корхона қуришга киришилди. Янги завод олдингисига нисбатан икки баравар қувватга эга бўлади.

Айни вақтда 3 минг кишининг истиқомат қилиши учун мўлжалланган ишчилар посёлкаси қурилиши ҳам бошлаб юборилди.

«Марҳабо»га марҳамат

Наманган шаҳрининг Марғилон кўчасида яна бир гўзал бино қад кўтарди. Темир-бетон ва ойнадан тикланган икки қаватли муҳташам бинодан шаҳар маиший хизмат комбинати жой олди. Бу ерда эркак ва аёллар сартарошхоналари, фотография, прокат пункти, «Шодлик» кийим тикиш устахонаси, радио ва телевизор аппаратларини ремонт қилиш ҳамда маиший хизматнинг бошқа устахоналари бор.

Шамол йўлига ғовлар

Марказий Фарғона массивида жойлашган хўжаликлар қум бўронларидан кўп зарар кўришарди. Ҳар йили такрорланадиган бу табиий офатга қарши Поп районидаги Ленин номли совхознинг «Навбаҳор» участкаси чегаралари бўйлаб 50 гектар майдонда сунъий ўрмон барпо қилинди.

Задарё районидаги «Комсомол», Навоий номли, «Гигант» колхозлари, «Уйчи», «Наманган», «Украина» совхозлари ва бошқа хўжаликларнинг экин майдонлари чегараси бўйлаб ҳам кўплаб, иссиққа ва сувсизликка чидамли иҳота дарахтлари ўтказиляпти.

Учқўрғон ва Янгиқўрғон районларида ҳам шу йилнинг ўзида шамол йўлига ғов соладиган 30 гектарлик «жонли девор»лар бунёд этилди.

«Роҳат» оромгоҳи

Тўрақўрғон районидаги Ленин номли боғдорчилик совхозининг хушманзара жойларидан бирида «Роҳат» дам олиш уйи ташкил этилган эди. Ҳозиргача бу ерда 300 га яқин киши ишдан ажралмаган ҳолда ҳордиқ чиқарди.

Харидорбоп маҳсулот

Наманган консерва заводида тайёрланаётган маҳсулотларни Москва ва Ленинградда, Магадан ва Владивостокда, Норильск, Кустанай ва Оренбургда, хуллас мамлакатимизнинг 110 шаҳрида учратишингиз мумкин. Уларнинг ҳаммаси харидорлар томонидан зўр қониқиш билан сотиб олинмоқда.

Шу йилнинг ўтган даври ичида 4 миллион сўмликдан ортиқ консерваланган маҳсулотлар бепоён Ватанимизнинг турли томонларига юборилди.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЯНГИЛИКЛАР:

- РЕСПУБЛИКАМИЗ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАРЛАРИ БУЙЛАБ
- ЗАВОД ИШГА ТУШИРИЛДИ
- МЕҲНАТКАШЛАР МАМНУН
- ЖОНЛИ ДЕВОРЛАР
- КОНКУРСДА ҒОЛИБ ЧИҚҚАНЛАР
- ИЗЛАНИШ ВА ҚАШФИЕТЛАР
- ШУНАҚАСИ ҲАМ БУЛАДИ

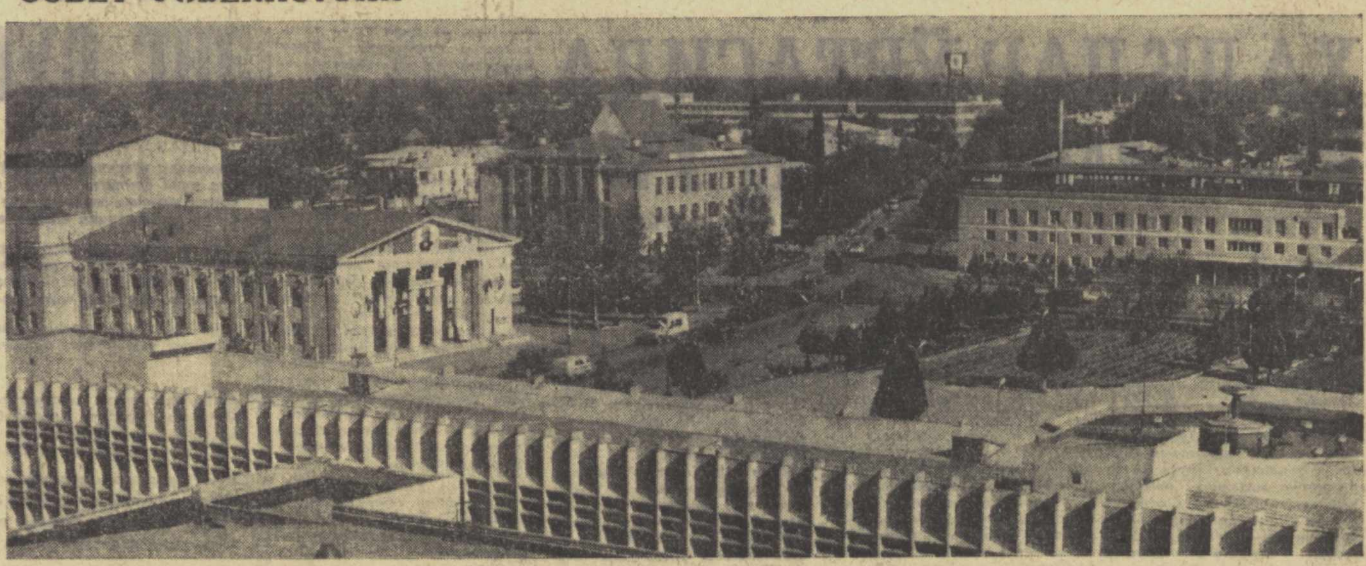

Андижон шаҳрининг бугунги қиёфаси.
А. Тўраев фотоси.

ИЧКИЛИКБОЗЛИК — ИЛЛАТ

КОЛЛЕКТИВ КУЧИ БИЛАН

Ичкиликбозлик жамиятимизга ва коммунистик аҳлоққа зид бўлган хатти-ҳаракатларнинг асосий сабабларидан биридир. Жамоат тартибини бузиш ҳолларининг ярмидан кўпи ичкиликбозлик оқибатида юз бермоқда. Транспортда аварияларнинг, ишлаб чиқаришда жароҳатланиш ва брак маҳсулот тайёрлашнинг, юзлаб ва минглаб соат иш вақти бекор ўтишининг сабаби ҳам ичкиликбозликдир.

Тошкент шаҳридаги бир қанча корхоналарнинг меҳнат коллективлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашни кучайтириш чоралари тўғрисидаги қарорини бажара бориб, ўтмишнинг бу сарқитини бутунлай тугатиш учун конкрет тадбирларни амалга оширмоқдалар. Ичкиликбозликнинг олдини олиш учун самарали форма ва усуллардан фойдаланмоқдалар.

Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида бу соҳада катта тажриба тўпланди. Бу ерда ичкиликбозлар ва алкоголликларни, шунингдек, жамоат тартибини бузувчи бошқа шахсларни тарбиялаш билан бутун коллектив шуғулланмоқда.

Корхонада ичкиликбозликка қарши илгари ҳам кураш олиб борилган. Ҳушёрхонага тушган ёки шиpакайф бўлиб олиб тартибни бузган шахслар цех йиғилишларида муҳокама қилинарди. Ўртоқлар суди кўп ҳолларда қатъий ва адолатли эди. Айбдорлар мукофотдан, ўн учинчи маошдан, навбатдаги меҳнат отпускасини ёз ойларида олиш ҳуқуқидан маҳрум қилинарди, разряди пасайтириларди, кам ҳақ тўланадиган ишга ўтказилар эди.

Буларнинг ҳаммаси маълум натижа берса-да, ичкиликбозликнинг олдини олиш ва бу иллатни тўла тугатиш масаласини ҳал қилмас эди. Ҳолбуки, бирлашмада ишлаётган ишчилардан ҳар йили 500 дан ортиқ киши ҳушёрхонага тушарди.

Корхонада кўнгилли халқ дружиналари фаолиятини кучайтириш ичкиликбозликка қарши кураш форма ва методларни такомиллаштириш имконини берди. Ичкиликка мойил кишилар ҳисобга олиб чиқилди, ишлаб чиқаришда ва яшаш жойида уларни контроль қилиш кучайтирилди. Бу ишни милиция билан ҳамкорликда бирлашманинг директор ўринбосари Х. Ҳошимов бошчилигидаги кўнгилли халқ дружиналари штаби амалга оширди. Шуни айтиш керакки, ичкиликка ружу қўйганлар ҳисобга олинибгина қолмайин, уларга нисбатан кўрилган чоралар ҳам батафсил ёзиб бориладиган бўлди.

Шу билан бир вақтда бирлашмада ичкиликбозларга нисбатан маъмурий чоралардан ташқари маънавий чоралар ҳам кўрила бошланди. Уларнинг портретлари махсус стендларга қўйилди. Уларга махсус пропуск берилди. Ичкиликка ружу қилганлар билан тарбиявий ишлар кучайтирилди. Уларнинг кўпчилигига, асосан ёшларга меҳнат коллективларининг қарори билан тарбиячи бириктиб қўйилди. Тажрибали, коллектив ўртасида обрў қозонган ишчилар, мастерлар тарбиячи қилиб тайинланди. Ўта кетган ичкиликбозлар эса цех йиғилишлари қарори билан мажбурий равишда даволанишга юборилди.

Халқ кўнгилли дружинаси штабида ичкиликбозлар, безорилар ва бошқа жамоат тартибини бузувчиларни мунтазам ҳисобга олиб бориш йўлга қўйилгач, цехларда интизомнинг аҳволи ва тарбиявий ишлар даражасини таҳлил этиш, таққослаш имкони туғилди. Бу эса ўз қўл остидагиларни тарбиялаш билан етарли шуғулланаётган, ишлаб чиқаришда оилада ичкиликбозлик қилиш фактларига муросасозлик билан қараб келаётган цех раҳбарларига нисбатан талабчанликни оширди. Партия комитети мажлисларида, кўнгилли халқ дружинаси штабида, комсомол комитетида, бирлашма директори ҳузуридаги оператив йиғилишларда бундай раҳбарнинг, шунингдек, цех партия ва комсомол ташкилотлари секретарларининг ҳисоботлари эшитила бошланди. Айрим раҳбарларга эса цехда меҳнат интизоми бўшаштириб юборганлиги, тарбиявий ишларни етарли даражада олиб борилмаётгани учун маъмурий йўл билан ва партиявий йўл билан чоралар кўрилди.

Шунга қарамай, ичкиликбозларга қарши профилактик ишлар ҳамон тугал эмас эди. Чунки, уларнинг орасида алькоголиклар ҳам оз эмасди. Бу эса узоқ муддатли даволашни талаб қиладиган жиддий касалликдир. Уларнинг ҳаммасини бирданига даволаш учун юбориб бўлмайди. Бинобарин ишлаб чиқариш учун бундай касалларни корхона медицина-санитария қисмида ташкил этилган наркология бўлимларида даволаш мақсадга мувофиқдир. Лекин бирлашмада бундай бўлинмани тузиш учун шошилишмади.

Авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарлиги ва партия ташкилоти ишни профилакторий очишдан эмас, балки ҳар бир цех ва бўлим коллективида бундай профилакторийнинг муваффақиятли ишлаши учун қулай микроиқлимни вужудга келтиришдан бошладилар. Бу иш бир йўла икки йўналишда олиб борилди. Биринчидан, цехларда ичкиликбозларга нисбатан муросасозликка барҳам берилди, иккинчи томондан цех раҳбарлари, мастерлар ва мураббийлар ичкиликка мойил кишиларга ичкилик ичишни бутунлай ташлаганларидан сўнггина ўз ўртоқларининг ҳурмати ва ишончини қозонишлари мумкинлигини тушунтирдилар.

Шундан сўнг шу йил март ойида корхонада наркология бўлими очилди, бу ерда 45 ўрин бўлган ҳолда даволанишни истовчилар сони анча ортиб кетди. Ҳозир бўлимда учинчи группа кишилар даволанмоқда. Шу тариқа авиация бирлашмасида Тошкент шаҳридаги олдиндан тайёргарлик кўрмай наркология бўлимлари очган баъзи корхоналардаги хатоликлар такрорланмади.

Айрим шахсларни тарбиялашда, уларга таъсир ўтказишда коллектив жуда катта кучдир. Ана шу кучдан оқилона фойдаланиш жуда яхши самара бермоқда. Масалан, бу йил бирлашма ишчиларидан ҳушёрхонада «меҳмон» бўлганлар сони икки баравар камайди. Наркология бўлимида стационар даволаш курсидан ўтганларнинг ишда эпчил, чаққон бўлиб қолганлари, унумлироқ меҳнат қилаётганликлари, улар эндиликда жамоат ишларида ҳам қатнашаётганликлари бу тадбирнинг асосий самарасидир. Шу тариқа собиқ алькоголикларни нормал ҳаётга қайтаришда бир томондан актив даволаш, иккинчи томондан эса бутун коллектив олиб бораётган тарбиявий иш муҳим роль ўйнамоқда.

Шуни айтиш керакки, ичкиликка мойил кишилар ва алкогол бўлиб қолганлар наркология бўлимида ишдан кейин даволанадилар. Улар ўз сменаларида меҳнатни давом эттирадилар. Бинобарин уларни актив даволаш учун икки-уч соат вақт қолади. Шунинг учун ҳам бўлимнинг врач-психиатор Олег Иванович Косенко бошчилигидаги коллективи ана шу вақтдан самарали фойдаланишга ҳаракат қилади. Беморларни антабус билан даволаш билан бирга улар ўртасида алкоголликка қарши суҳбатлар, ҳуқуқ пропагандаси олиб борилади. Врачлар, ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарлари, Ҳамза район ижроия комитети ички ишлар бўлимининг раҳбар ходимлари лекция ва суҳбатлар ўтказадилар.

Медицина ходимлари даволаш жараёнида ҳар бир беморни диққат билан кузатадилар. Дастлабки кунданоқ уларни интизомга, бу ердаги тартиб-қоидага ўргатишга алоҳида эътибор берилмоқда. Даволаниб чиққанларга эса махсус карточка тўлғазилади. Унда даволаш қандай ўтганлигини, беморнинг даволашга муносабати, режимга қандай риоя қилганлиги ёзилади ва цехлар, бўлимлар раҳбарларига, партия ва жамоат ташкилотларига тавсиялар берилади.

Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективининг ичкиликбоз ва алкоголикларни қайта тарбиялаш соҳасида тўплаган тажрибаси оммалаштиришга лойиқдир.

Ю. РЕШЕТНИК.

Фарғона гўшт комбинатида хилма-хил маҳсулотлар ишлаб чиқарилади. Шулардан ўнтасига, жумладан «Сервилат», «Московская» колбасалари, дудлама маҳсулотларга давлат Сифат белгиси берилган. Бу хуштаъм маҳсулотларнинг деярли ҳаммаси Жўравой Тешабоев бош бўлган коммунистик меҳнат бригадасида тайёрланмоқда. Суратда: Ж. Тешабоев.
Г. Бойко фотоси. (ЎзТАГ).

ЯНА БИР ЯНГИ БИНО

Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили довонлари тобора яқинлашиб келмоқда. Партиямизнинг бўлажак XXV съезди шарафига зарбдорларча меҳнат қилаётган «Главташкентстрой»га қарашли 75-қурилиш бошқармаси азаматлари яна бир янги объектни қўлдан чиқардилар. «Юлдуз» трикотаж тикувчилик фирмаси ёнида 350 нафар ўқувчига мўлжалланган билим юрти биноси барпо қилинмоқда. Янги типда қурилаётган бинонинг дастлабки икки қавати ошхона, қолган уч қавати эса ўқув корпусига ажратилган. Бино қурилишини 75-қурилиш бошқармасига қарашли В. Зелепухин бошлиқ комплекс-монтажчилар бригадаси олиб боришмоқда. А. Князев, В. Марененко каби бунёдкорлар барчага ибрат бўлиб, кунлик топшириқларини 120-130 процент адо этмоқдалар. Объект партиямиз съезди очилиши арафасида ишга тушади.

Н. АЛИМОВ,
О. УМАРОВ.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЕТИ ЙЎЛИДА

ҲАЁТ БИЛАН ҲАМНАФАС

Ҳозир Учқўрғон мой экстракция заводида бир суткада 430 тонна — беш йиллик бошидагига қараганда қарийб 2 баравар кўп чигит ёғи олинмоқда. Корхона технологик линиялари барвақт реконструкция қилиниб бўлиши натижасида шу мавсумда бунчалик юксак, рекорд миқдорда маҳсулот ишлаб чиқарилди.

— Бундай қувватга эришмоқ учун яна битта шундай завод қуриш талаб қилинарди. Янги завод давлатга бир неча миллион сўмга тушарди, — дейди завод директори Н. Ҳамидов. — Ишлаб чиқаришни тўхтатмай, ўз кучимиз билан реконструкцияни амалга оширдик.

Ишлаб чиқариш саҳнини кенгайтирмаган ҳолда қувват оширилди. Реконструкциялашда 60 та эски машина-ускуна янги, янада серунум машина-ускуналар билан алмаштирилди. Тозаловчи машиналар ўрнатилди, янги экстрактор монтаж қилинди. Мавжуд 30 хил машина-ускуналарни такомиллаштириш ҳам ишга ёрдам берди.

Ишлаб чиқариш кўпайиши билан маҳсулот сифати ҳам анча кўтарилди. Энди корхона 95 процент — реконструкцияга қадар бўлганидан 1,5 баравар кўп ёғни биринчи сортларга топширмоқда. Шу ҳисобдан заводнинг йиллик даромади 500 минг сўм ошди, ишчиларнинг ойлик ўртача иш ҳақи ҳам кўтарилди. Корхонанинг соф даромади, — деб ёзади ЎзТАГ мухбири Р. Бичурин, ўтган беш йилликка нисбатан 200 минг сўмдан 850 сўмгача кўпайди.

ҲАР ТЎҒРИДА

ҚУШХЎР БАЛИҚ

Тожикистонда сув қушларини овлайдиган балиқларни кўрганлар кўп. Ленин ўлкасини ушлаш учун дарахтга сакраган лаққа балиғини Қайроққум сув омборининг бошланиш қисмида балиқ овлаётган балиқчиларгина кўришга муваффақ бўлдилар.

Тўлқинларда худди оловда қорайган катта ғўладай чайқалиб-чайқалиб сузаётган лаққа балиғи соҳилга аста-секин писиб борарди. Бу жойда дарахт шохлари сувга тегар-тегмас бўлиб турарди. Балиқ ўзини шу қадар билдирмай келдики шохларда турган кўпдан-кўп чумчуқлар унга эътибор ҳам бермади. Балиқ шиддат билан бирдан сувдан сакраб анграйган бир неча қушни катта оғзига ямлаб улгурди. Чумчуқ галаси қурқиб ҳавога кўтарилди. Орадан бир неча минут ўтгач шу манзара бошқа жойда худди шу тартибда яна такрорланди.

Дарё «қароқчиси»ни ушлаш муваффақиятли чиқди. Узоқ олишувдан сўнг балиқ қирғоқда ушланди. Унинг вазни 90 килограммдан ошиқ экан. Қорнидан олтита чумчуқ ва каттакон чарм сандал чиқди.

ТАСС мухбири. Л. ЧИГРИН,
Ленинобод.

КЕТМА-КЕТ ПИШУВЧИ МЕВА ДАРАХТИ

Краматорск металлургия заводининг ишчиси Петр Федорович Ракнинг томорқасидаги боғда анвойи мевалар узиш мумкин. Қўйингчи у бир туп олмада 14 хил нав етиштирган.

Ҳаваскор боғбоннинг олхўри дарахтларида ўрик ва шафтоли ҳам бор. Тутда эса олма ҳам етишади, олчаси бўлса эрта ёздан кеч кузгача мева бераверади. — Унга кетма-кет пишадиган тўрт хил нав пайвандланган.

Е. МЖЕНЬ, ТАСС мухбири.
Донецк.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

Телевидение

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 15.20 — ТОШКЕНТ. 15.25 — Мультфильм. 15.30 — Уйлаб топ? 16.00 — «Светофор». 16.55 — Сени излаб (бадиий фильм). 18.00 — Футбол: СССР — Туркия. 19.45 — «Ахборот». 20.00 — Экран хандаси. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Дала ишлари кундалиги. 21.15 — Концерт. 22.00 — МОСКВА. «Вақт». 22.30 — Футбол: Туркия — СССР. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 10.40 — Бадиий фильм. 11.55 — Концерт. 13.25 — Ўқув кўрсатуви. 15.20 — МОСКВА. 16.10 — Музикали программа. 16.40 — Телефильм. 17.10 — Цирк чироқлари. 18.00 — Халқаро панорама. 18.30 — Мультфильмлар. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Фильм-опера. 21.00 — Киносаёҳатчилар клуби. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.00 — ФРУНЗЕ.

24 НОЯБРЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 17.00 — ТОШКЕНТ. 17.05 — Экран болаларга. 17.50 — Пионер ишлари. 18.20 — تележурнал. 19.20 — «Ахборот». 19.35 — КПСС XXV съезди шарафига (Москва). 20.20 — Дутор тароналари. 20.40 — Телефильм. 20.50 — «Ахборот». 21.10 — Маъмура Эргашева ва Хайрулла Лутфуллаев концерти. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Она юртинг азиз бўлса (бадиий фильм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 17.00 МОСКВА. 17.30 — Буратино кўргазмаси. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Топишмоқлар ва жавоблар. 19.30 — Концерт. 19.35 — Қизиқарли учрашувлар (Тошкент). 20.20 — 1975 йил қўшиқлари. 20.45 — Фильм-спектакль. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.00 — ДУШАНБА.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/XI да Кўрмайин босдим тиконни, 25/XI да Олтин девор.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 24/XI да Жоним фидо, 26/XI да Олифта.

Кино

Бобби — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Оқ тиш — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН», «ДРУЖБА», «ЎЗБЕКИСТОН» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА» (12.00, 14.00, 16.00).

Турк найзаси — «НУКУС», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда).

Авлодлар нидоси — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Шаҳарда икки киши — «ЧАЙКА» (18.00, 20.00, 21.45).

— ТАШКИЛОТЛАР, СОВХОЗЛАР ВА КОЛХОЗЛАР РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ» саноат корхоналари бошқармасининг

ЧИНОЗ РУДАСИЗ ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ КОМБИНАТИ С. Раҳимов станциясидаги қум базасининг қайтадан ташкил этилиши муносабати билан РЕГИСТРАЦИЯ ҚИЛИНГАНДАН СЎНГ ҚУМЛАРНИ ОЛИШ УЧУН БЕРИЛГАН ТАЛОНЛАР 1 ДЕКАБРГАЧА ЯРАШЛИГИНИ БИЛДИРАДИ

1 декабрдан сўнг талонлар бекор қилинади.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ В. Д. ЖУРИН НОМИДАГИ ЎРТА ОСИЁ ИРРИГАЦИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Гидравлик автоматика ва эксплуатацион гидрометрия лабораторияси мудири;

иқтисод бўлими катта илмий ходими.

Конкурсда фан доктори ёки кандидати илмий даражасига эга бўлганлар ҳамда илмий ишлар ёки ихтироларга ҳамда катта ишлаб чиқариш тажрибасига эга бўлган олий маълумотли юқори малакали мутахассислар қатнашишлари мумкин.

КОНКУРС МУДДАТИ — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ариза ва ҳужжатлар конкурс шартларига мувофиқ институт директори номига қуйидаги адрес бўйича юборилсин: Тошкент шаҳар, ГСП, Я. Колас кўчаси, 24-уй.

●

Савдо конъюнктураси ва аҳолининг халқ истеъмоли молларига бўлган талабини ўрганиш бўйича Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институтининг (ВНИИКС)

ЎЗБЕКИСТОН ФИЛИАЛИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

бўлим мудирлари: методик раҳбарлик, озиқ-овқат моллари; катта илмий ходимлар (6 ўрин), кичик илмий ходимлар (2).

Конкурсда илмий даражага эга бўлганлар ҳамда савдо иқтисоди, халқ хўжалигини планлаштириш, саноат ва озиқ-овқат моллари товаршунослиги бўйича олий маълумотга эга бўлган юқори малакали мутахассислар қатнашишлари мумкин.

КОНКУРС МУДДАТИ — 18 декабргача.

Ҳужжатлар конкурс шартларига мувофиқ қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳар, ГСП, Пролетар кўчаси, 16«а»-уй. Телефонлар: 33-35-59, 33-69-25.

●

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг «ТАШПЛОДООВОЩ» бирлашмасининг ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ ТАРА БАЗАСИ

20—50 сантиметр радиусли ва узунлиги 3—4 метр бўлган ёғоч ўтинларини

СОТАДИ

Бир кубометрининг нархи — 9 сўм 30 тийин.

САВДО ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН БАЖАРИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес: 700149, Сергели район, Чоштепа кўчаси, 34-уй.

Ўрта Осиё медицина педиатрия институти ректорати, партия бюроси ва жамоат ташкилотлари болалар ва ўсмирлар гигиенаси кафедраси мудири, профессор С. Солиҳўжаевга қизи

Фотима СОЛИҲУЖАЕВАнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

ЖУРНАЛИСТЛАРГА — МИЛИЦИЯ МУКОФОТИ

Республика Ички ишлар министрлиги ва Ўзбекистон ССР Журналистлар союзининг конкурси газета саҳифаларида, радио ва телевидение орқали милиция ҳаётини кўрсатиб беришга бағишланган эди. Совет милициясининг 58 йиллиги арафасида милиция органлари фаолиятини акс эттирган материаллар учун ўтказилган конкурсга якун ясалди.

Конкурс жюриси биринчи мукофотни бермасликка қарор қилди. Ҳар бири 100 сўмдан иборат иккинчи мукофот «Правда Востока» газетасининг Фарғона область мухбири М. Б. Гольверкка «Жавоҳир қўл» очерки учун, Қува район ижроия комитети ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари М. Рустамовга «Ленин байроғи» район газетасида босилган «Бармоқ билан кўрсатганда» ва «Милиция ветерани» репортажлари учун, «Ташкентская правда» область газетаси жамоатчилик асосидаги ҳуқуқ-пропагандаси бўлимининг мудири С. Н. Нестеровичга «Қасамга содиқлик» очерки учун, республика радиосининг катта редактори С. Тиллахўжаевга «Катталарга болалар ҳақида» тематик радио эшиттиришлари учун берилди.

Ҳар бири 75 сўмдан иборат учинчи пул мукофоти СССР Журналистлар союзи аъзолари А. Ниёзмуродов билан А. Фозиловга «Советская Бухара» область газетасида босилган «Оилавий касб» очерки учун, «Комсомолец Узбекистана» газетаси редакциясининг бўлим мудири А. М. Чумаченкога «Бу ерда ҳамма учун қизиқарли» корреспонденцияси учун, «Совет Қорақалпоғистони» газетасининг мухбири М. Матжоновга «Подполковник Бахи Раметов» очерки учун, Тошкент область Калинин районида чиқадиган «Ленинчи» газетаси штатсиз мухбири Б. Сафаровга «Қилмишларига яраша» серия очерклари учун берилди.

«Жанговар постда» тематик телеэшиттиришлари учун республика телевидениесининг катта редактори Р. Шейнфельдга, «Жиноят изидан» мақоласи учун «Хоразм ҳақиқати» область газетасининг мухбири Ш. Сафаровга, «Эксперт Пугачёв» очерки учун «Андижанская правда» область газетасининг мухбири Д. Герасименкога, «Ангренская правда» шаҳар газетасида босилган «Пистирмада» корреспонденцияси учун, Ангрен шаҳар ижроия комитети ички ишлар бўлими профилактика бўлинмасининг бошлиғи Қ. Хожиматовга, «Кашкадарьинская правда» область газетасида босилган «Милиция офицери ён дафтаридан» цикл очерклари учун Қашқадарё область ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг бўлим бошлиғи Ш. Ражабовга ҳар бири 50 сўмдан иборат рағбатлантирувчи мукофот берилди.

Журналистлар — республика конкурсининг ғолиблари Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг Фахрий ёрлиқлари билан, «Андижанская правда», «Коммунист» ва «Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская правда» область газеталари Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлигининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000 ГСП Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР Коммутатор — 330249 дан 330258 гача Эълонлар — 338142.
Р. 03773. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 273.